ateitis

Vasaris 1978· 2

ateitis

1978 VASARIS/FEBRUARY VOL LXVIII No. 2

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

Tylesnė už vandenį (eil.) — Julija Švabaitė 41
ANTAI... — K. Trimakas 42
Krikščioniškas atsinaujinimas — K. Trimakas 44
POEZIJA — J. Švabaitė 50
KNYGOS: Tas šaltis degina sielą — M. Eivaitė 52
Tautodailės paroda 54
ATVIRAI: Kokia svarbiausia laiko problema — A. Kuolas, R. Kriaučiūnas 56
Laisvė Putino lyrikoj — T. Zarankaitė 58
ATŽALOS: Laisvė yra 60
VEIKLA 62

Šį numerį redagavo A. Zailskaitė. Nuotraukos: R. Čepaitytė (29), A. Grigaitis (viršelis, 41, 44, 45, 47, 51, 60), V. Jasinevičius (68), D. Kriaučiūnas (74, 75), P. Pupius (viršutinė 54), A. Radžius (64, 65), K. Trimakas (72, 76), V. Veselka (apatinė 54, 55), A. Zailskaitė (58). Iliustracija: V. Liulevičius (61)

Vyriausias redaktorius: kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130, USA. Telef.: 312 366-2446.
Redaktoriai: Saulius Kuprys, dr. Arūnas Liulevičius, dr. Linas Sidrys ir Aldona Zailskaitė.
Redakcijos nariai: dail. Vilija Eivaitė (meninė priežiūra), Daina Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija) ir Roma Olšauskaitė.
Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: 312 434-2243.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 9.00 dol.; garbės prenumerata — 15.00 dol., susipažinimui — 7.00 dol.; kituose kraštuose — 7.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (5.00 dol.).

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave, Chicago, Il. 60629, USA. Yearly subscription in the US and Canada $9.00. Single copy $1.00. Second Class postage paid at Chicago, Illinois.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

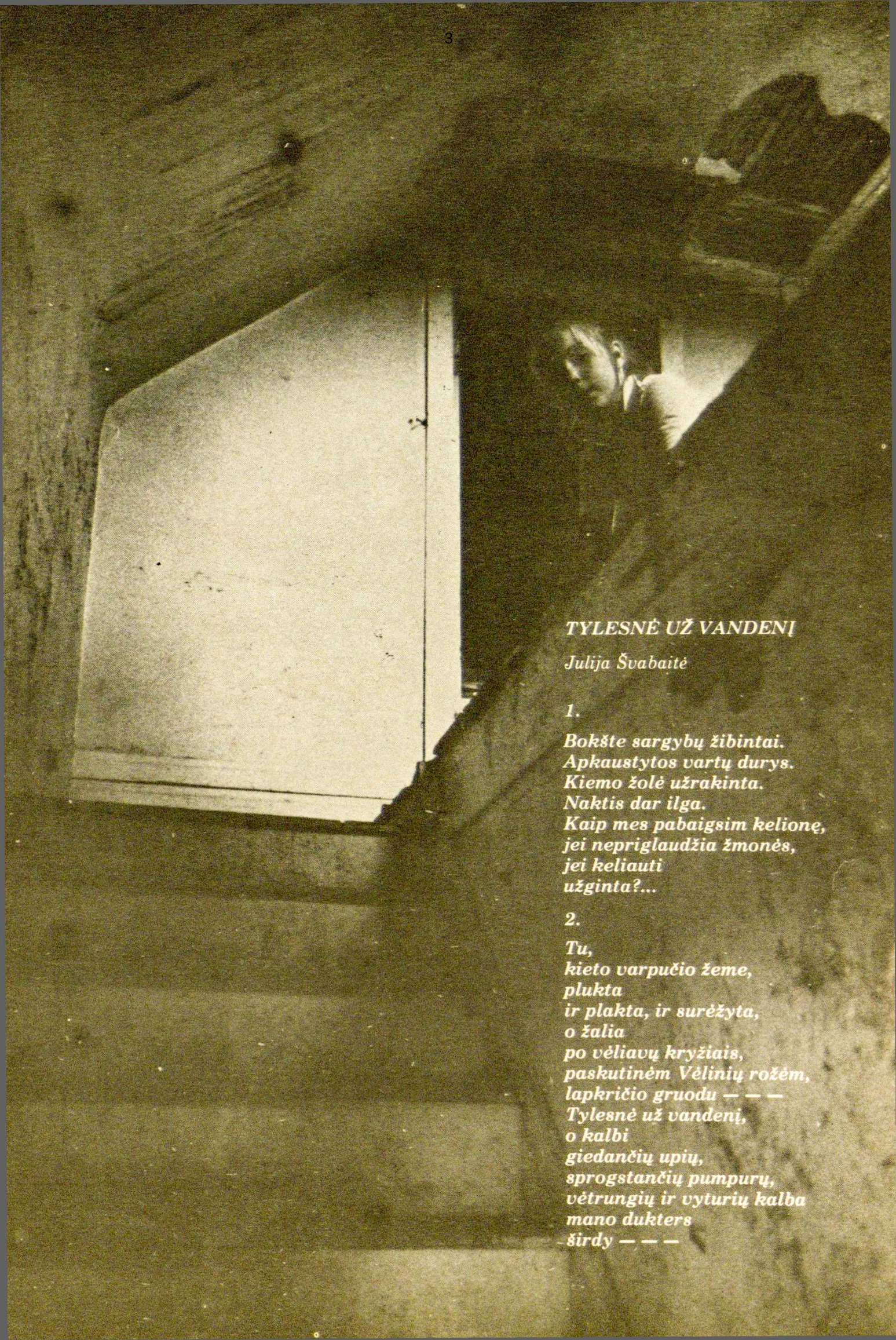

TYLESNĖ UŽ VANDENĮ

Julija Švabaitė

1.

Bokšte sargybų žibintai.
Apkaustytos vartų durys.
Kiemo žolė užrakinta.
Naktis dar ilga.
Kaip mes pabaigsim kelionę,
jei nepriglaudžia žmonės,
jei keliauti
užginta?...

2.

Tu,
kieto varpučio žeme,
plukta
ir plakta, ir surėžyta,
o žalia
po vėliavų kryžiais,
paskutinėm Vėlinių rožėm,
lapkričio gruodu — — —
Tylesnė už vandenį,
o kalbi
giedančių upių,
sprogstančių pumpurų,
vėtrungių ir vyturių kalba
mano dukters
širdy — — —

antai...

„...prašome mūsų užsienyje gyvenančių brolių lietuvių... 1. parodyti daugiau rūpestingumo, meilės, dvasinės ir medžiaginės pagalbos ypač katakombinėse sąlygose gyvenančiai mūsų Katalikų Bažnyčiai; 2. prašyti Apaštalų Sostą pagreitinti Jurgio Matulaičio beatifikaciją..., paskatinti rūpintis Tarybų Sąjungos evangelizacija...“

Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika, 28 nr.

LAISVĖ 1918: Nelaisvė 1978

Šimtmečiais pavergtos lietuvių tautos laisvės siekimas 1918 m. vasario 16 d. susikristalizavo Lietuvos Tarybos paskelbtame Lietuvos nepriklausomybės akte Vilniuje ir sunkia kraujo ir kūrybingo darbo kaina buvo užtikrinta dešimtmečiams.

Carų Rusijos okupuotoj Lietuvoj laisvės idėja ir viltis buvo puoselėta įvairių pakraipų spaudoj: *Aušroj, Tėvynės Sarge, Varpe, Aušrinėj, Ateity...* Po Nepriklausomybės aktu, šalia buv. ateitininkų tėvo ir buv. *Ateities* redaktoriaus Pr. Dovydaičio, pasirašė ir priešingų pažiūrų *Aušrinės* buv. redaktorius P. Klimas.

Ginklu Lietuvos nepriklausomybės nuo pavojų ginti stojo visi... Savanorių iš ateitininkiško jaunimo buvo itin daug. Iš jų daug kas savo gyvybę padėjo kaip auką ant tėvynės laisvės aukuro — Vincas Dovydaitis, Antanas ir Kazys Matulaičiai, Juozas Kumpis, Jurgis Sideravičius, Petras Styra ir kiti.

Minint Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 60 metų sukaktį, dėmesin krinta faktas, kad iš tų 60 metų vos 22 metus Lietuva buvo laisva. Tėvynei esant pavergtai beveik pilnus 38 metus, mumyse teauga ryžtas jai siekti visiškos nepriklausomybės.

LAISVĖ: Tik angažuojantis

Šiais laikais vakarietiškas žmogus siekia *laisvės nuo* suvaržymų, bet ignoruoja *laisvę į* įsipareigojimų priėmimą (kun. dr. Ant. Paškus, „Vakarietiškas žmogus išlaisvinimų sūkuryje“, *Aidai,* 1977, 9 nr., 413 psl.).

Straipsnio autorius daro tokias išvadas: „laisvinimosi aspektas Vakaruose yra labai intensyvus. Bet kaip svarbus bebūtų šis aspektas, tik prie jo sustojimas neišvengiamai veda į hedonistinį sensualizmą, praktinį materializmą, egocentrinį privatizmą — į tuščią ir beprasmę laisvę... Angažuojantis vertybėms, pasiekiamas antrasis laisvės polius... krikščionybei vėl siūlosi didelis šansas tapti žmogaus švietėja...“

Krikščionybė taps tokia švietėja tik tada, kai žmogus aktyviai leis Kristui padaryti gilų įspūdį savo gelmėj ir dėl to įspūdžio įtakos angažuosis vertybėms, kurioms Jis angažavosi — gyvenimu, darbu, kūryba. O Kristaus įspūdžiui savyje atkurti ir Jo vertybėms angažuotis reikia nuolatinių pastangų (žr. K. Trimako str. „Krikščioniškas atsinaujinimas“ šiame *Ateities* numeryje).

Laisvė be angažavimosi — iliuzija. Tik Kristaus įspūdžio nuolat gaivinamas angažavimasis Dieviškai Vertei užtikrina laisvę.

ATSILIEPIANT: Prašymai iš tėvynės

Mūsų dėmesys nukreiptas į prašymus iš tėvynės. Prieš dvejus metus iš ten ateitininkai laišku kreipėsi į čionai esančius: „Atėjo vieni kitų dvasinio praturtinimo metas. Glaudus mūsų dvipusis bendravimas padės mums išlikti šių dienų audringame okeane; ne tik išlikti, bet ir įnešti savo indėlį į tautos kultūros lobyną“ (*Ateitis,* 1975, 8 nr., 225 psl.). Tik tie gali kitus praturtinti, kurie jau patys turi. Dėl to mums patiems iškilo reikalas dvasia atsinaujinti. Ten gi kovojančiųjų dvasia mus stiprina, pvz., kad ir Viktoro Petkaus nepalaužiama veikla: „teistas už tai, kad pokario metais pirmininkavo atsikūrusiai Raseinių gimnazijos ateitininkų kuopai, vėliau vėl teistas už antitarybinės literatūros (pvz. Vaižganto, Brazdžionio ir kitų raštų — K. T.) platinimą bei laikymą“ (*Aušra,* 7 nr.); gi nuo 1976 m. Lietuvoj susidariusios Helsinkio susitarimų vykdymui remti grupės narys.

Neseniai išeiviją pasiekė naujas prašymas (žr. LKB Kronikos citatą šio „Antai...“ skyriaus pradžioj): remti ypač slapta veikiančius katalikus okupuotoj Lietuvoj, įtaigoti Vatikaną, kad arkivysk. J. Matulaitis ir kiti lietuviai kankiniai, kaip arkivysk. T. Matulionis, vysk. V. Borisevičius, stud. E. Spirgevičiūtė, būtų beatifikuoti ir kad būtų rūpintasi Tarybų Sąjungos evangelizacija.

Šie prašymai mums šventi. Kiek tik galėsime, juos vykdysime. Per juos kalba Lietuvoj persekiojamas Kristus.

SIMPOZIUMAS: Mokslas ir menas

Lietuvių išeivių mokslinis ir dalinai meninis pajėgumas bent tam tikrose ribose buvo parodytas Trečiajame Mokslo ir Kūrybos Simpoziume 1977 m. lapkričio 24-27 d. Chicagoje. Šiame suvažiavime paskaitas skaitė 115 asmenų, o įsiregistravo daugiau kaip 1000 dalyvių.

Šiame simpoziume mokslinė programa buvo geriau atrinkta negu ankstyvesniuose, o taip pat skirta daugiau dėmesio kūrybai. Be bendrų posėdžių ir literatūrinio vakaro, vyko atskirų mokslo sekcijų posėdžiai — biologijos, chemijos, fizikos, istorijos, kalbotyros, literatūros, medicinos, menotyros, psichologijos, tautotyros, teisės, teologijos ir kt.

Žodžio, dailės bei muzikos menininkai turi galimybę savo kūrybą parodyti visuomenei, tačiau mokslininkams (su retom išimtim — paskaitom) šitokie suvažiavimai sudaro beveik vienintelę progą visuomenei pateikti savo mokslinio darbo vaisius.

NAMAI: Ar jų reikia, ar ne?

Rodos, išeivijoj niekada viešumoj nebuvo iškeltas klausimas, kad ateitininkams reikėtų savo namų... Bet štai, spaudoj keliamas ateitininkų namų Chicagoje reikalas.

Elena Razmienė argumentuoja taip: „Nesutilpome pernai Jubiliejinėje stovykloje Dainavoje, šįmet ateitininkų kongrese, Clevelande, nesutelpame jau ir švęsdami „Ateities“ vakarą Jaunimo centro didžiojoje salėje, Chicagoje. Lieka vienintelė išeitis — Chicagos ateitininkams įsigyti savo namus su erdvia sale“ (*Drauge,* ateitininkų skyriuje, 1977 m. lapkr. 26).

Iškeltas klausimas rado gyvo atoliepio ne tik privačiose, bet ir viešose diskusijose. Yra ir pritariančių, ir nepritariančių. Spaudoje už pasisakė S. Rauckinas; jų reikalingumu abejoja Pr. Razminas. (*Drauge,* ateitininkų skyriuje, 1977 m. gruodžio 10).

S. Rauckinas teigia, kad „Chicagos ateitininkams savų namų įsigijimas būtų vertinga priemonė suteikti savajam jaunimui daugiau progų susitikti, tarpusavy susidraugauti“. Pr. Razminas gi rašo: „Pirmiausia išspręskime savo dvasines problemas, visos organizacijos broliškumo reikalą (vieningumo stoką — K.T.), o tada... ne taip jau pasigesime savųjų namų“.

Ar ateitininkų namai su didele sale būtini, jei ateitininkai Chicagoje vieną kartą į metus nebesutelpa į savo renginį? Vargiai. Ar namai reikalingi, kad juose jaunimas galėtų jaukiau ir dažniau susitikti? Čia argumentas stipresnis — su sąlyga, jei Chicagos ir apylinkių ateitininkai bus pajėgūs išvystyti veiklą, kuri pateisintų tokių (ir tam pritaikytų namų) steigimą. Vieningumo kai kur labai stokojame, bet jis nėra tokia visuotinė luošinanti žaizda ar kliūtis namų statybai. Gi finansų telkimas, namų administravimas, jų išlaikymas bei pati vietovė — tai klausimai, kurie turėtų būti pirma gerai pergalvoti prieš pradedant tokį užmojį.

ARCHYVAS: Dainavoj ar...?

Ryšium su ateitininkų namų Chicagoje reikalu paminėtinas ateitininkų archyvo reikalas. IX Ateitininkų Kongresas, dėl laiko stokos nė nesvarstęs, 8-uoju nutarimu „pritarė“ sumanymui įkurti ateitininkų archyvą Dainavos stovyklavietėje.

Tenka sutikti, kad geriau Dainavoj, negu niekur. Tačiau, jei būtų statomi Chicagoj ateitininkų namai, ateitininkų archyvas turėtų turėti patalpas juose, nes jis turi būti ten, kur jį galėtų pasiekti didesnis besiinteresuojančių žmonių skaičius.

Kęstutis Trimakas

KRIKŠČIONIŠKAS ATSINAUJINIMAS

KĘSTUTIS TRIMAKAS

Mintys, paruoštos, bet dėl laiko stokos nepateiktos krikščioniško atsinaujinimo simpoziume, Devintajame Ateitininkų Kongrese Clevelande.

1. KODĖL ATSINAUJINIMO REIKIA?

Kiekviena gyvybė,
kiekvienas sąjūdis,
kiekvienas tikėjimas
arba atsinaujina,
arba miršta.

Kodėl atsinaujinimo reikia? Ogi todėl, kad kiekviena gyvybė — biologinė ar dvasinė — arba atsinaujina, arba, jei ne, tai suvysta. Todėl, kad kiekviena organizacija arba at-

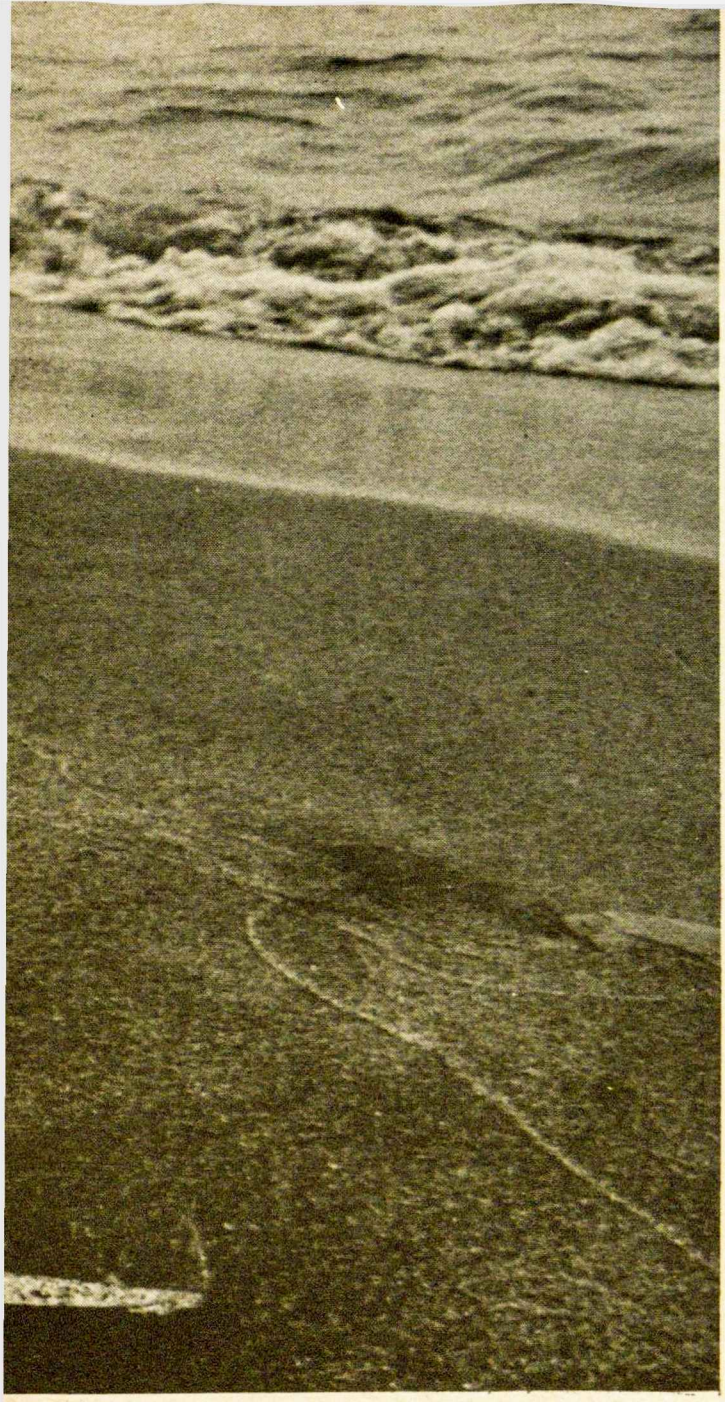

sinaujina, arba išsigimsta ir miršta. Todėl, kad kiekvienas tikėjimas arba yra gaivinamas naujais pergyvenimais, nauja patirtimi, naujais įspūdžiais, nauju apsisprendimu, naujais darbais, arba jis nustoja būti gyvenimą veikianti galia.

Atsinaujinimo reikia, nes esame krikščionybės srovėj, o krikščionybė yra *didysis atsinaujinimas*. Dievo kvietimas yra beribis. Žmogaus atsakymas niekad nėra pakankamas, tačiau per Kristų jis gali pasidaryti vis daugiau įmanomas. O jis pasidaro vis daugiau įmanomas, atsižadant senojo „aš" ir kuriant naująjį Kristuje.

Kas patenka į Kristaus įtakos orbitą, tam „ramybės" nebėra: „Aš atnešiau ugnį ir taip noriu, kad ji degtų... Kai aš būsiu pakeltas, aš visus patrauksiu prie savęs". Nukryžiuotasis traukia mus prie savęs. Ugnies atnešėjas deda ugnį į mūsų delną ir į mūsų širdį.

7

Mes esame patekę į Kristaus įtakos orbitą dvigubai — ir kaip krikščionys, ir kaip ateitininkai. Mums visai nebeturėtų būti snaudulio ramybės, nebent patys iš Jo orbitos pasitrauktume. Tada galėtume snausti, kiek tik norėtume.

O Kristaus trauka ir ugnis niekur kitur neveda, kaip tik palikti, kas bedieviškai sena, ir persiimti tuo, kas nauja Dievuje.

Krikščionybė mums dažnai
kaip nesava žemė,
kurioj dar kojos neįkėlėme.
O ji — didysis atsinaujinimas.

Taigi atsinaujinimo mums reikia jau vien dėl to, kad esame krikščionys ir ateitininkai. Deja, krikščionybė dažnai yra mums kaip nesava žemė, iš kurios mes patys save išsitrėmėme, arba — tiksliau — kurioj dar kojos kaip reikiant neįkėlėme.

Beveik visi naujai išrinkti Ateitininkų Tarybos nariai atsakė, kad svarbiausia problema, su kuria šiais laikais ateitininkams tenka susidurti, yra ideologinio sąmoningumo stoka, o pagal kai kuriuos tiesiog krikščioniško sąmoningumo stoka (*Ateitis,* 1977, 8 nr., 270 psl. ir 9-10 nr., 326 psl.).

Dar skaudžiau... Pažiūrėkime į šiuos teigimus: „Šv. Raštas turi tik literatūrinę reikšmę", „Man Mišios nieko nereiškia"; „Ar meldiesi?" — „Iš tikrųjų — niekados". Šie pasakymai ne komjaunuolių iš okupuotos Lietuvos, bet studentų iš 1976 m. ateitininkų vasaros stovyklos (*Tėviškės Žiburiai,* 1977, kovo 3).

Prie ko priėjome? Neklausiu su pasipiktinimu: Kaip tokie „bedieviai" pateko į mūsų, „šventųjų", tarpą? Bet stebiuosi su liūdesiu: Kaip mes pasidarėme dvasia tokie skurdūs, kad nepalietėme Kristaus įtaka tų jaunų žmonių. Esam taip drungni, kad mūsų veiklos vaisiai kartais teprilygsta komunistų veiklos vaisiams.

Iš kitos pusės, viena studentė, suvokusi savo draugų apatijos prasmę, tvirtina: „Nėra krizė, kaip veiklą atgaivinti, bet kaip atgaivinti Kristų mūsų širdyse... nusivylimas, nenoras dirbti ir narių nesidomėjimas yra todėl, kad mes esame pamiršę mūsų organizacijos šūkį — visa atnaujinti Kristuje" (*Ateitis,* 1976, 10 nr., 362 psl.).

Jei taip, mes girdime paskutinius skambučius... Organizacija, pamiršus savo tikslą, yra pasmerkta išnykti. Likimas juokų nekrečia, nebent iš tų, kurie krečia juokus iš likimo ir iš savo išduotų tikslų ir pažadų.

Jei tokia padėtis studijuojančiųjų, ar kitokia

— jau studijas baigusiųjų? Kokią įtaką jie daro plačiai visuomenei?

„Dar taip neseniai ateitininkijos veržlumas buvo, rodos, nesulaikomas jokių žemiškų jėgų! Visuose frontuose ateitininkai vadovavo ir politikai, ir ekonomijai, ir spaudai, ir menui, ir mokslui, ir kultūrai apskritai. O kas liko dabar? Tremties gyvenimo sąlygos nudvasino visus lygiai — ir pasaulietį, ir kunigą. Todėl sendraugija ėmė vis labiau irti, krikti, nusiprasminti, kol neatpažįstamai supanašėjo beidėjinėje masėje“ (*Į Laisvę*, 1973, gruodžio nr.).

Kur veržlumo nebėra, ten nebėra troškimų, arba norai ir rūpestėliai pakreipti šiandieninio didžiojo „duonos gundymo“ (Antanas Maceina, „Duonos dialektika: IX Ateitininkijos kongreso išvakarėse“, *Draugo* kultūr. priede, 1977 m. rugpiūčio 20 d.).

Kad ateitininkijos troškimais ir siekiais užsidegtumėm iš naujo, mes turime nuolat budėti, esant duonos ir dvasios dilemai, duoti pirmenybę dvasiai — „liudyti teisybę“ (Ant. Maceina, ten pat). Iš naujo vis už dvasią apsispręsti — tai atsinaujinti.

2. KAS YRA KRIKŠČIONIŠKAS ATSINAUJINIMAS?

Leisti Kristui padaryti
mumyse gilų įspūdį
ir patiems veikti jo įtakoje.

Krikščioniškai atsinaujinti — tai leisti Kristui padaryti mums įspūdį svarbiausiąja *įspūdžio* prasme, paliečiant proto ir širdies gelmę, ir jį išreikšti savo gyvenime — veikla, kūryba ir darbais.

Kristus yra neaprėpiamas, neišsemiamas, bet mes riboti. O tokie, ir jojo įspūdį tepriimame ribotai. Tas įspūdis gali išblėsti, būti užtemdytas kitų paviršutiniškų įspūdžių, būti iškreiptas ar visai ištrintas. Todėl jį mums reikia nuolat atnaujinti, giliau, pilniau ir tvirčiau įspausti.

Taip vis naujai gaivinamą ir atnaujinamą Kristaus įspūdį reikia vis iš naujo išreikšti (svarbiausiąja *išreiškimo* prasme). Jojo idėjos apima mūsų mintis. Jo troškimai — mūsų norus; jo tikslai — mūsų darbus. Ir kadangi niekad nesustojantis gyvenimas kelia vis naujus uždavinius, vis tenka atsiliepti naujais darbais, nauja veikla, nauja kūryba.

Kristumi atsinaujinti — tai nuolat atsiliepti į Kristaus kvietimą: *„Metanoiete“* (keiskitės). Tai „išeiti“ iš savęs; tai priimti Kristų, užleisti jam savo vietą... Tai leisti jam galvoti mūsų protu, norėti mūsų valia, jausti mūsų širdimi, vaikščioti mūsų kojomis, veikti mūsų rankomis.

Atsinaujinti — tai seną (save) pakeisti nauju (Kristumi).

Atsinaujinimui reikia
dvasios, kuri vestų į darbus,
ir darbų, kurie
įrodytų atsinaujinimą.

Girdime retkarčiais užmetimą atsinaujinimo pastangoms, kad pas ateitininkus ir taip „per daug“ tos dvasios ir kad nereikia iš ateitininkų daryti „religinės brolijos“.

Pirma, visu šimtu sutinkame, kad iš ateitininkų nereikia daryti „religinės brolijos“ — vien pamaldžių, bet mažai dirbančių narių draugijos. Ne tam ateitininkai! Ateitininkai turi būti visose srityse krikščioniškai veiklūs inteligentai.

Antra, mes, krikščionybę ateitininkų tarpe keliantieji, pabrėžiame dvasinę jos pusę, o neretai pamirštame ar ignoruojame konkrečių darbų ar kūrybos reikšmę. Tačiau juk nėra atsinaujinimo be darbų ir be atnaujinto gyvenimo (tai suprasdamas, jau pačioj pradžioj sąmoningai parinkau šioms pastangoms ne *dvasinio*, bet *krikščioniško* atsinaujinimo vardą; žr. *Ateitis*, 1976, 7 nr., 234 psl.).

Trečia, vis dėlto, suvokdami gilėjančio pažinimo (prieš meilę) ir motyvo-apsisprendimo (prieš darbą) reikšmę, laikome būtinybę nuolat *dvasia* atsigaivinti. Tai tvirtina modernioji psichologija (Erich Fromm, *Art of Loving;* A. Maslow, *Personality and Motivation),* krikščioniškoji tradicija, o pavyzdžiu rodo ne tik veiklieji krikščionys didvyriai-šventieji, bet ir pats Kristus.

Gyventi pasaulyje,
kurio centre —
nebe aš, bet Dievas.

Nors sekmadienį nueinam „Mišiom“ ir sugiedam „Pulkim ant kelių“, nelabai suvokiam ar kreipiam dėmesio į tai, ką giedam ir ką darom. Mūsų gyvenime dėmesį užpildo tuo momentu drambliais pasirodą rūpesčiai, krizės ir sielvartai, kurie vėliau dažnai tepasirodo buvę uodais. Ateitininkiška veikla, kur ir kiek jos yra, didele dalimi tėra „taip sau“ — užpildyti tuštumą, pateisinti veikimą, „užimti“ narius. Dievo — gyvo Dievo buvimo mūsų gyvenime ir pačioj veikloj kaip ir nesuvokiame, neatpažįstame ir vargiai ar tikrai pripažįstame.

Dievo nė nepasigendame, nes mūsų galvos ir širdys yra užpildytos, prikimštos kuo kitu. Dievo atžvilgiu esame indiferentai, praktiškai ateistai (nors to vardo gal ir bodimės), ne ką besiskirią nuo to studento, kuris stovyklos anketoj užrašė, kad jam Mišios (gal ir pats

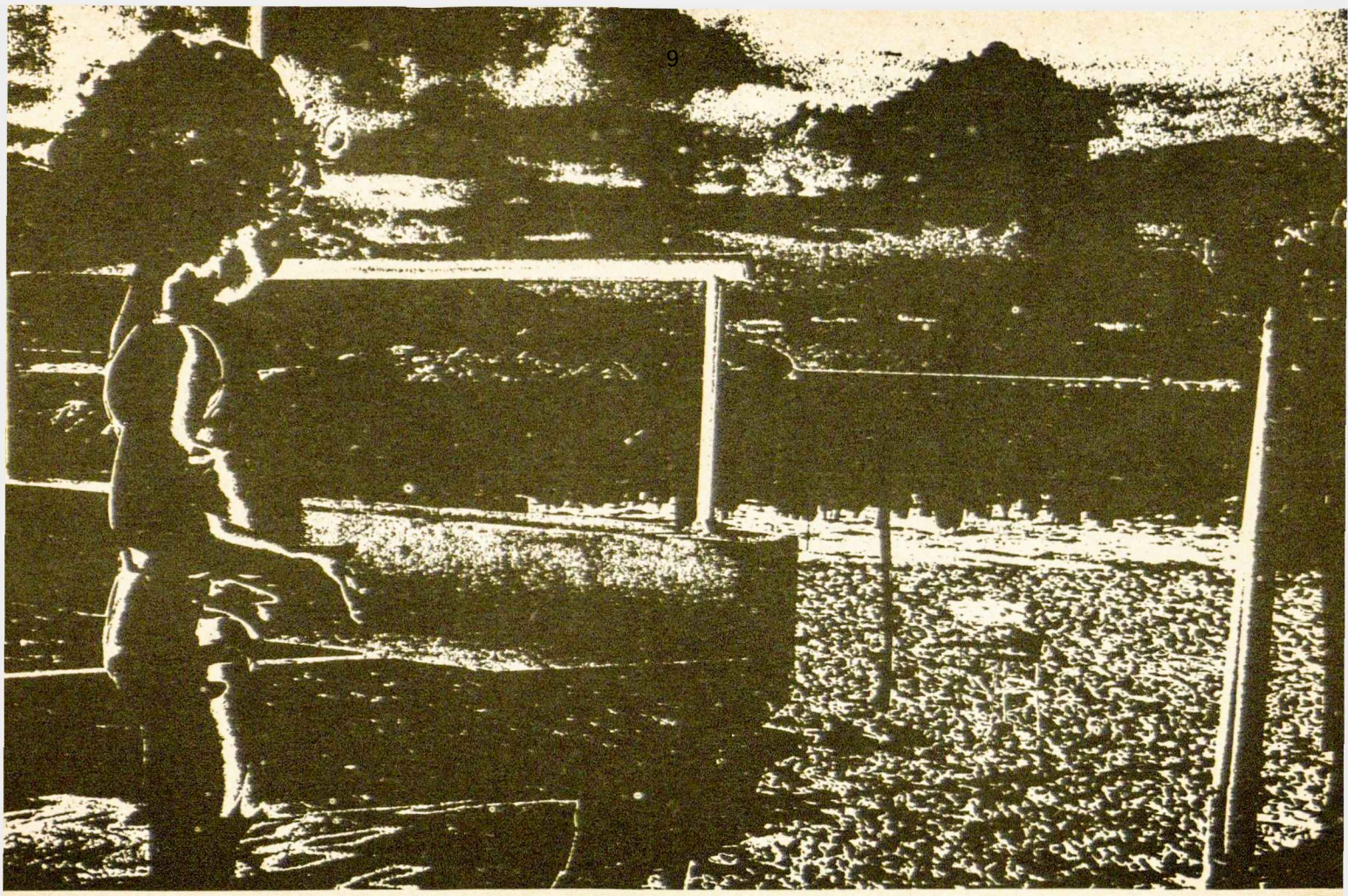

Dievas) nieko nereiškia.

Kristaus sekėjui kelias į Dievą yra tolimas, bet mielas, nors ir nelengvas. Jo galutinis ir palaipsniškas siekis — kaip pilnai priklausančiam tvariniui pripažinti savo Viešpatį-Tvėrėją, kaip įsūnytam vaikui — Geradarį-Tėvą, Jį mylėti visu protu, visa širdimi, visais norais, jausmais...

Krikščioniškai atsinaujinti — tai nebegyventi pasauly, kurio centre aš... Bet tai ne vien skaityti, kalbėti, mąstyti ar girdėti apie Kristų, kad jis Dievo Sūnus, bet gyventi, vadovaujantis susižavėjimu Dievu, padėka, atsidavimu, paklusnumu Jam bei Jo garbinimu, panašiai, kaip Kristus kad gyveno.

Atpažinti kitus broliais
bei seserimis Kristuje
ir, jiems esant varge,
sielotis jų reikalais.

Į kitus mes neretai žiūrim, kaip į konkurentus, kaip mus trukdančius; kartais iš jų mums ko reikia; kartais mums iš jų nieko nereikia. Atitinkamai mes su jais ir elgiamės: konkurentui gal „pakišam koją", mus trukdančių vengiam; kai mums iš ko reikia, mes prie jo prisigerinam, o kai nereikia, mes jo beveik nepastebim.

Šio žvilgsnio centre ne kiti, o mes patys. Viskas apie mus sukasi ar turi suktis.

Kristaus sekėjo uždavinys — tą centrinę vietą užleisti Jam taip, kad kitus matytume broliais ir seserimis Jame arba net Jį patį jų vietoj. Tada jieškome ne tiek, ko mums reikia, bet ko jiems reikia.

O kitų trūkumai yra šaukiančiai realūs. Šiandien Kristus kituose alksta Afrikos sausrų nuteriotuose plotuose, yra persekiojamas Lietuvoj, vargsta nepriteklių Sibire; jo paties trūksta moraliniuose sprendimuose Vakarų pasauly. Atsinaujindami Jį kituose maitinam, Jį persekiojamą užstojam, Jį — bent kiek tai nuo mūsų priklauso — į moralinius sprendimus įsileidžiam.

Būti žemės gėrybių užvaizdu,
jomis dalintis su stokojančiais
ir vertinti dvasios vertybes
labiau negu jas.

Esame nuolatiniame pavojuje nejausti vertybių hierarchijos ir nejučiomis tapti dvasios skurdžiais, parsiduoti „nepasotinamai turto aistrai — mamonai" (dr. Juozas Girnius, IX Ateitininkų Kongreso leidinyje „Ateitininkų keliu", 107 psl.).

Į turtus neretai esam linkę žvelgti, kaip į vienintelį „išliekantį" daiktą, kurį „apsimoka" turėti: už pinigą „viską" gali gauti, o taip patogu, malonu ir saugu turėti automobilį,

namus, vasarnamį, tūkstančius banke „atsargai“ ir „juodai dienai“, ir nebe vieną juodą, bet tris spalvotas televizijas — po vieną kiekvienam gyvenamajam kambary. Kitiems — lietuviškiems, labdaros, katalikybės — reikalams nubyra trupiniai, jei ir tiek.

Apsisupam daiktais; jie tarsi mums tarnauja, ir nepasijuntam, kaip daiktai užkariauja mūsų mintis ir širdis, ir jiems pradedame tarnauti. Visko centre — aš, o mano centre — daiktai.

O Kristaus sekėjas į daiktus žiūri, kaip iš Dievo gautus naudoti tiek, kiek reikia. Jis už juos Dievui dėkingas. Jie Jo jam pavesti, paskolinti. Jis prie jų neprisirišęs — jais gali lengva širdim pasidalinti su labiau reikalingais. Laisva širdimi jis gali atsiduoti kitiems — aukštesniems — Dievo ar žmonių tarnybos ar kūrybos — interesams.

Krikščioniškai atsinaujinti — tai ne vien skaityti, mąstyti ar girdėti apie neturtingą Kristų, nesiremiantį žemiškom gėrybėm, bet gyventi, vadovaujantis neprisirišimu prie žemiškų gėrybių, vertinant daug daugiau iš Dievo plaukiančias dvasines vertybes, panašiai kaip Kristus.

Išdrįsti mokslu, studijom,
darbu bei kūryba
statyti geresnį pasaulį.

Atsinaujindami gal galėtume sukrikščioninti ir savo žvilgsnį į mokymąsi, savo profesiją, darbą. Mokymasis moksleiviui dažnai teatrodo žaidimus, sportą ar kitas pramogos trukdanti pareiga, studentams studijos — tai barjerai, kuriuos reikia peršokti kelyje į pelningesnį gyvenimą, o sendraugiui jo darbas — tai pusiau baudžiava, kuria nupelnoma duona, savaitgaliai ir atostogos.

Gal galėtume įstengti išeiti iš to siaurinančio malonumo-nemalonumo žvilgsnio. Gal sugebėtume plačiau pažvelgti. Žmonija visuomeniškėja. Kuriamas pasaulis. Mokymusi, studijom ir darbu įsijungiame į bendrą žmonijos vystymosi ir pasaulio statymo srovę. Gal galėtume žiūrėti į mokymąsi ir studijas, kaip į ruošimąsi, o į savo profesiją bei darbą, koks jis bebūtų — gydytojo, mokytojo ar inžinieriaus, amatininko, ar namų šeimininkės — kaip į tarnavimą kitiems, kaip į savo įnašą žmonių pažangai, pasaulio statybai. Toks žvilgsnis tikrai padarytų mus uolesnius, darbštesnius, kūrybingesnius ir net entuziastiškesnius.

Pagaliau negalime užsidaryti nei savo moksle, nei profesijoj ar darbe. Atsinaujindami turime plėsti ir savo, kaip žmogaus, akiratį — domėdamiesi, vertindami ir naudodamiesi įvairiomis kultūrinėmis, ypač kūrybos, vertybėmis. Jos plečia ir gilina mūsų, kaip žmonių, akiratį.

Čia gal dera žodis menininkams. Beatsinaujindami jie vis labiau suvokia savo talentą kaip Dievo dovaną. Kuo gilesnis tampa jų jautrumas žmogui, kuo asmeniškiau pergyvenamas Kristaus įspūdis, kuo stipresnė išraiškos galia, tuo autentiškiau ir visuotiniškiau savo kūriniuose jie ima išreikšti ir žmogaus tikrovę, net jei asmenišku apsisprendimu pagal savo jaučiamą pašaukimą jie rinktųsi tą žmogaus tikrovę vaizduoti Kristaus įspūdžio-idealo šviesoj.

3. PRADINĖS IR TOLIMESNĖS PASTANGOS

Ligšiolinės pastangos —
labai kukli pradžia.

Pradžia padaryta. Plačiai iškeltas reikalas atsinaujinti daugumos palankiai priimtas. Išplaukęs iš Federacijos centro valdybos, jis buvo priimtas visų sąjungų centro valdybų. Atskirose vietovėse ateitininkų vienetai surengė savo nariams (ar bendrai, visuomenei) susikaupimo renginius (žr. apžvalgą „Atsinaujinimo pastangos, 1976-1977“, *Ateitis,* 1977, 8 nr., 280 psl.). Dalyvių įspūdžiai vienbalsiai buvo teigiami.

Išjudinti kam nors dideliam tikrai nelengva. Todėl gal nevienas palaikys šias ligšiolines pastangas jau dideliu atliktu darbu. Iš tikro tai dar tėra labai kukli pradžia. Ligšioliniai susikaupimo renginiai palietė tik dalį mūsų vienminčių. Tai buvo jiems dvasios atgaiva, — daugiausia laikinė, kuri turi būti palaikoma asmeninėmis pastangomis ir kuri turi rasti atgarsio jų gyvenime, veikloj ir kūryboj. Ar ji palaikoma? Ar ji randa atgarsio? Tegalim tik spėlioti.

Ateity turime įdėti dar daug daugiau pastangų. Tolimesnis atsinaujinimo žadinimas ir siekiai turi eiti trejopa plotme: 1. asmenine, 2. grupine ir 3. centrine.

Ateity — daug daugiau
asmeniškų pastangų.

Atsinaujinimas pagrindinai yra asmeninis dalykas. Jis reikalauja asmeninio apsisprendimo, pasiaukojimo, pastangų, pasikeitimo. Į asmeninį sąmoningumą remiasi ir viešieji reikalai: veikla, darbai, kūryba. Ir krikščioniškoji tradicija, ir moderni psichologi-

ja nurodo šiuos sąmoningumo kelius: mąstymą, maldą (komunikaciją su Dievu) bei skaitymą.

Kas asmeniškai iki šiol daroma, nelengva sužinoti, nes apie tai viešai nesiskelbiama. Tačiau nesimato nei ateitininkijoj, nei bendrai išeivijoj, kad asmeninės pastangos būtų žadinamos, ugdomos ar skatinamos. Nei priemonių, kaip pvz. atitinkamos literatūros, nepastebima (rodos, tik *Ateity* buvo pradėta spausdinti atitinkamų knygų sąrašus).

Ateity turi būti atkreipta daug daugiau dėmesio į asmenines pastangas — į tai, ką darome vieni, į jų skatinimą, į parūpinimą priemonių.

Ir bendromis pastangomis daug daugiau remti viens kitą.

Į sąjūdį įsijungiame ir į organizaciją ateiname, kad viens kitą paremtume, kad bendrai veiktume. Tai tinka ir krikščioniško atsinaujinimo pastangoms — „dalintis pačiu rūpesčiu bei priemonėmis ir sudaryti galimybes dvasiniam atsigaivinimui“ (*Ateitis,* 1976, 7 nr., 235 psl.). Prieškongresinėj veikloj nemaža vienetų suruošė bendrus susikaupimo renginius. Patirtis buvo teigiama. Daug kas pastebėjo, kad jie buvo paveikti kaip tik dėl to, kad *bendrai* Dievo ieškojo — bendrai mintimis, malda ir visa patirtimi dalinosi.

Ateity krikščioniško atsinaujinimo renginių ruošimas turi būti išplėstas t.y. kiekvienas vienetas turi kasmet suruošti savo nariams. Tokių renginių turinys turi būti: 1. Kristo-centrinis, 2. dalyvius kreipiąs į darbą, veiklą, kūrybą ir 3. žadinąs tolimesnes asmeniškas atsinaujinimo pastangas.

Būtina kiekviename vienete turėti metinius susitelkimo renginius, bet jų nepakanka. Grupinių pastangų turi būti daugiau, kad atsinaujinimo pastangos būtų nuolat žadinamos ir palaikomos. Tam tinka dažnesni trumpesni susitelkimai (pvz. vakarai), ateitininkų Mišios ir kt. Net kiekviename eiliniame susirinkime gali būti paskirtas momentas atsinaujinimui: paryškinti Kristaus įspūdį (pvz. šv. Rašto ištrauka), ar medžiagos nurodymu (pvz. pasiskaitymui namie), ar trumpa liturgija (pamaldos kuria nors tema). Visos šios pastangos turi būti nukreiptos į veiklą ir gyvenimą.

Lygiagrečiai su tokiais renginiais turi būti organizuojami krikščioniškai ir tautinei misijai atitinką darbai. Tokie darbai įvairuotų pagal vietovę, laiką bei sąlygas: rinkimas lėšų badaujantiems pasauly ar tautiečiams okupuotoj Lietuvoj, laiškų rašymas politiniams kaliniams Sovietų Sąjungoj, aplankymas senelių ar našlaičių, ar ligonių, kultūriniai ar religiniai renginiai visuomenei, *Ateities* platinimas ir kt.

Reikalingas centrinis atsinaujinimo židinys.

Nėra jokios prasmės steigti naują organizaciją ar instituciją, tačiau yra pavojus, kad be tam tikrų centrinių pastangų atsinaujinimo sąjūdis (jei taip galima jį pavadinti), atsidurs tokioj pat padėty, kaip prieš dvejus, trejus metus. Ir prieškongresinės atsinaujinimo pastangos buvo pažadintos ne ko kito, kaip tam tikrų centrinių pastangų: Ateitininkų Federacijos centro valdyba paskyrė vieną asmenį žadinti krikščioniško atsinaujinimo veiklą.

Po Kongreso nederėtų centrines žadinimo pastangas palikti vieno asmens rankose ar iš viso pradėtą darbą palikti „Dievo valiai“. Reikia tuo reikalu ypatingu būdu besirūpinančių asmenų ryšio: susitikimų, pasitarimų, planavimo ir tam tikrų uždavinių bei darbų atlikimo. Tie asmenys ir tas ryšys tarp jų galėtų būti pavadintas kad ir *atsinaujinimo židiniu.*

Svarbiausias šio asmenų židinio tikslas — žadinti toliau asmenines bei bendrines krikščioniško ateitininkų atsinaujinimo pastangas. Specifiški darbai — toliau kelti atsinaujinimo idėją bei su juo besirišančius klausimus spaudoje, planuoti bei organizuoti atsinaujinimo savaitgalius (pvz. sudarant tokių vadovų grupes — „teamus“), planuoti atsinaujinimo programas bei parūpinti priemones stovykloms, metinei veiklai, parūpinti literatūros, liturginių tekstų ir kt.

Per religinę revoliuciją į žmonijos taiką bei tobulėjimą.

Su pasauline žmonijos padėtimi bei jos istorine raida bene geriausiai susipažinęs istorikas Arnold Toynbee savo veikale *A Study of History* teigia: „Religinė revoliucija yra būtina sąlyga tikrai ir nesibaigiančiai taikai. Religiją aš suprantu, kaip pergalėjimą egocentriškumo tiek individuose, tiek bendruomenėje, komunikavimą su dvasine būtimi už visatos bei suderinimą savo valios su ta būtimi“.

Taikos stoka yra tik žymė, kad su žmonija yra dar daug kas netvarkoj. Religinė revoliucija yra būtina vesti žmoniją ne tik į taiką, bet ir į jos vienybę bei tobulumą. Krikščioniškas atsinaujinimas kaip tik yra toji religinė revoliucija, turinti tą esminę savybę — atsisakius egocentriškumo per Kristų susirišti bei susiderinti su dieviška Būtimi.

Krikščioniškai atsinaujindami, gerinsime ir mūsų lietuvišką visuomenę ir prisidėsime, kiek tai nuo mūsų priklauso, prie religinės revoliucijos, būtinos žmonijos taikai, vienybei ir tobulumui.

JULIJA ŠVABAITĖ

PRIEŠ UŽMIEGANT

Tegu skraido laumžirgiai
su Vilniaus liepom,
verbom,
Vingrių šaltiniais,
raktažolėm,
viržiais,
Alvite nokstančiom slyvom...

Prieš užmiegant
ir niekada neužmiegant,
ir neužmigdant eilėraštyje
tavo dainų — — —

ČIA BUVO
SUJUNGTOS RANKOS

Į tave
keturios dešimtys laiptų,
nubučiuotų,
nudilusių nuo prakaito,
kareivių motinų ašarų,
kareivių batų,
elgetų su ramentais — — —

Čia buvo sujungtos rankos. —
Šeši gyvenimai. —
(Dabar jos nepakeliamai sunkios
naktimis,
kaip ir medinė rąstų siena,
kaip šulinys...)

MOTINOS KAPAS

Prie Kauno marių
lietaus išvelėta velėna.
Širdažolė,
Tavo ranka.

O tų rankų, rankų
girios...
Prie šimto pavasarių
Binkio,
rudens melodijų
Binkio
nevystančios niekad berlinkos — — —
Ir tu
tik per žingsnį — — —
Galėtum
neklusnią jo galvą paglostyt
kaip tikrojo savo vaiko — — —

„TAS ŠALTIS DEGINA SIELĄ“

Marija Eivaitė

Miguel de Unamuno *Vienos aistros istoriją* sutinkant.

Lietuvių kalboj retai pasirodo pasaulinio garso literatūrinių veikalų vertimų. Bet tokiam įvykiui pasitaikant, padidėja vidutinio lietuvio literatūrinis akiratis ir kartu jis praturtina savo susipažinimą su svetimtaučių kūryba. Užtat su džiaugsmu turėtumėm sutikti neseniai pasirodžiusį lietuvišką vertimą garsiojo ispano Miguel de Unamuno romano *Vienos aistros istorija* (originalo pavadinimas: „Abel Sanchez: Una Historia de Pasion“). O šio romano vertėjas, Povilas Gaučys, yra dažnai pasirodąs lietuviškoj spaudoj su nuostabiai švariais ir tiksliais poezijos bei beletristikos vertimais iš ispanų kalbos. Ir šį kartą vertimas yra vertas pripažinimo.

* * *

Miguel de Unamuno, filosofas, poetas, rašytojas, politikas, gimė 1864 m. rug. 29 d. Bilbao, Ispanijoje, tuo metu, kada neramūs revoliucijos vėjai siautė jo gimtajame krašte. Ši politinė konfusija labai nuvylė Unamuno, bet jis ją pergyveno, rašydamas aštrius ir griežtus žodžius apie tuometinę valdžią. Nors jis dėl šios kritikos buvo atleistas iš rektoriaus pozicijos Salamanca universitete ir 1923 metais ištremtas, jo plunksna nesustojo. Kai Ispanija buvo paskelbta respublika, Unamuno grįžo ir susilaukė didelės garbės. Tik ši garbė buvo trumpalaikė, nes diktatūros laikai vėl artėjo. Unamuno mirė 1936 m. gruodžio 31 d., laikomas arešte savo namuose.

* * *

Per pirmuosius 30 metų šio dvidešimtojo amžiaus vyravo Ispanijos literatūroj grupė autorių, kurie save pasivadino „Generation of 98“. Pilni slegiančio pesimizmo ir sielvarto, šie autoriai jautė būtiną pareigą sustabdyti Ispanijos visokeriopą nuosmūkį ir atskleisti jai geresnį ateities kelią. Jie objektyviai savo kūrybos žodžiais kėlė krašto blogybes ir nesėkmes, tuo būdu tikėdamiesi krašto išgijimo.

Vienas stipriausių šios grupės įtakos autorių buvo Miguel de Unamuno. Naudodamasis egzistencializmo filosofija, Unamuno sukritikavo žmonių ydas ir iškėlė jų ignoranciją ne per racionalų veikimą, bet per asmenybės aistras, kančias, pastangas, baimes ir viltis. Tokiame fone yra ir *Vienos aistros istorija.*

Miguel de Unamuno buvo individualistas visais atžvilgiais. Kaip moderniųjų dienų Don Quixote, Unamuno priešinosi prieš visas nustatytas formas ir dogmas. Jis rašė visais žanrais, nesiribodamas vienu ar kitu, ir pats sukūrė savo romano žanrui vardą — „nivola“. Nors jo „nivola“ turi šiek tiek panašumų į kai kurias nustatytas romano ypatybes, jame beveik nerandama tokių įprastų charakteristikų, kaip pvz. veikėjų atvaizdavimo, laiko ar fono nurodymų.

Brolžudystės tema ne tik domino Unamuno, bet stipriai vaidenosi kasdieniniame jo paties gyvenime. Unamuno pats turėjo brolį ir su juo nesugyveno, bet šis faktas turi tik antraeilinę svarbą. Jis jautė ir tvirtai tikėjo, kad pavydas yra neatimama Ispanijos sielos dalis. Pergy-

vendamas pilietinį karą, Unamuno stebėjo, kaip neteisingai ir savivališkai brolis žudė brolį. Dėl to ir nenuostabu, kad ypatingą maniją iššaukė jam biblinė Kaino ir Abelio istorija. Ir remdamasis šios istorijos tema — dviejų brolių pavydu ir to pavydo iššaukiama aistra, Unamuno parašė 1917 m. *Vienos aistros istoriją*.

* * *

Šiame romane vaizduojamas dviejų vyrų, o vėliau ir jų šeimų gyvenimas. Abel Sanchez ir Joaquin Monegro yra du vaikystės draugai, kurie auga ir bręsta arti vienas kito. Joaquin mušasi į medicinos mokslus, o Abel — į meną, tapybą. Kai Abel įsimyli ir veda Joaquin'o mylimą, Joaquin'o sieloje įvyksta transformacija. Jo pavydas vis auga ir auga, iki galų gale jis pavirsta stipria aistringa neapykanta. Jis nemyli savo žmonos, o jo dukrelė tampa jo kerštо įrankiu. Ji išteka už Abelio sūnaus, kuris, bestudijuodamas mediciną pas uošvį, išreiškia gilų nusivylimą savo tėvu. Joaquin, nors jaučiasi laimėtoju, neranda sielos ramybės. O ir pati mirtis jos neatneša.

Romanas naudojasi dialogais ir Joaquin'o išpažinties forma. Tuojau skaitytojas yra supažindinamas su dviem skirtingais charakteriais. Abel yra simpatiškas, laimėtojas, vis draugų tarpe, o mene, savo tapyboj, jis stengiasi įamžinti kitus. Joaquin jaučiasi nuo pat vaikystės atskirtas nuo draugų, dėl to jame gimsta pavydas savo draugui, ir pamažu tas tampa vis augančia neapykanta, kuri pasidaro pagrindiniu romano veikėju. Ši neapykanta pasikartoja kiekviename įvykyje, kiekviename dialoge ir tampa neatimama Joaquin'o sielos dalimi. Jo žodžiais: „... pradėjau nekęsti Abelio visa savo siela ir kartu pasiryžau slėpti šią neapykantą, ją ginti, saugoti ir brandinti savo sielos gilumoje". Joaquin pats svyruoja tarp noro išgyti ir tarp didelio prisirišimo prie tos aistringos neapykantos. Gal šiauriniam žmogui šitoks elgesys būtų nenormalus ir reikalautų šių dienų psichiatro pagalbos, bet, daugiau pažįstant pietietišką žmogaus sielą ir jo temperamentą, toks Joaquin'o pasielgimas yra visai tinkamas ir suprantamas.

Joaquin'o šalta ir negailestinga neapykanta paverčia jo paties gyvenimą pragaru, ką Unamuno savotiškai atvaizduoja užledėjusioj sieloj. Šį dvilypinį pragaro ir ledo žaismingą simbolinę reikšmę laikau labai efektinga. Pvz., skaitome: „tas šaltis degina sielą", „širdy liepsnojo neapykanta", „ledinis durklas", „kerštas taip švelniai šildo apledėjusią širdį", „mane degino ledo liepsnos", ir t.t.

Joaquin'o neapykantos šaknis kyla dėl stokos savimeilės. Jis norėjo būti nekenčiamu. „O aš nemyliu savo artimo, negaliu aš jo mylėti, nes nemyliu savęs, negaliu savęs mylėti, nemoku savęs mylėti".

Tačiau Joaquin'o kančia didėja jam suprantant, kad jo paties dabartinė neapykantos drama buvo amžinai vaidinta praeity ir kad ji bus amžinai kartojama ateity. Joaquin sako: „... aš pradėjau galvoti, kad ši neapykanta turėjo atsirasti prieš man gimstant ir kad ji pergyvens mano mirtį". Ir mirštant abiem, Abel ir Joaquin, pasilieka jų vaikai Abelin ir Joaquina ir jų vaikutis Joaquin tęsti toliau šią ne tik Ispanijos, bet universalinę žmogaus tragediją.

Tautodailės paroda

IX Kongreso metu (1977.IX.1-4) Clevelande viešbučio foje vyko J. Jasiūno audinių ir, V. Veselkos medžio dirbinių paroda. Eksponatai visiems bylojo savo meistriškumu, apie tautos dvasią, šaknis ir tradicinę kūrybą.

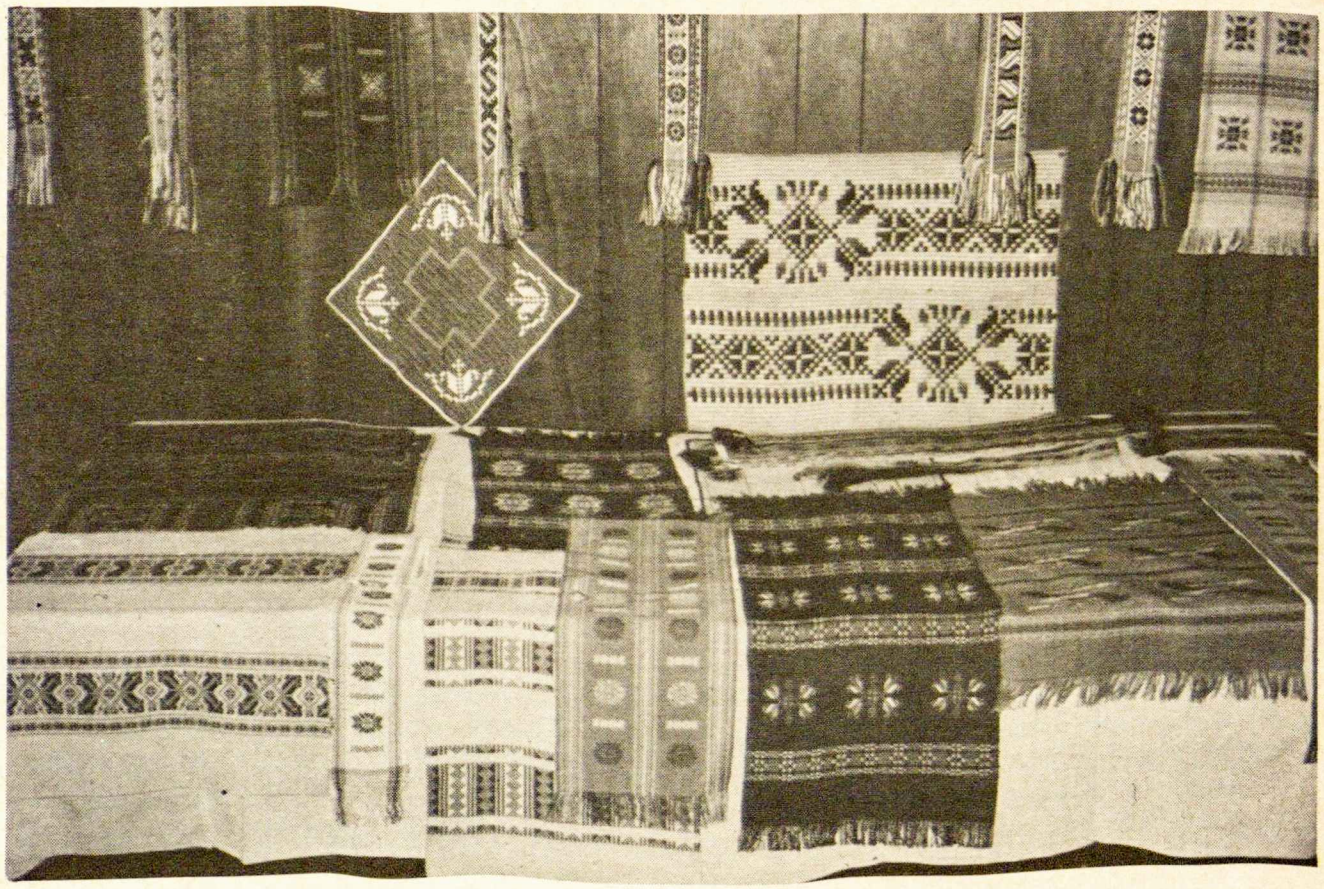

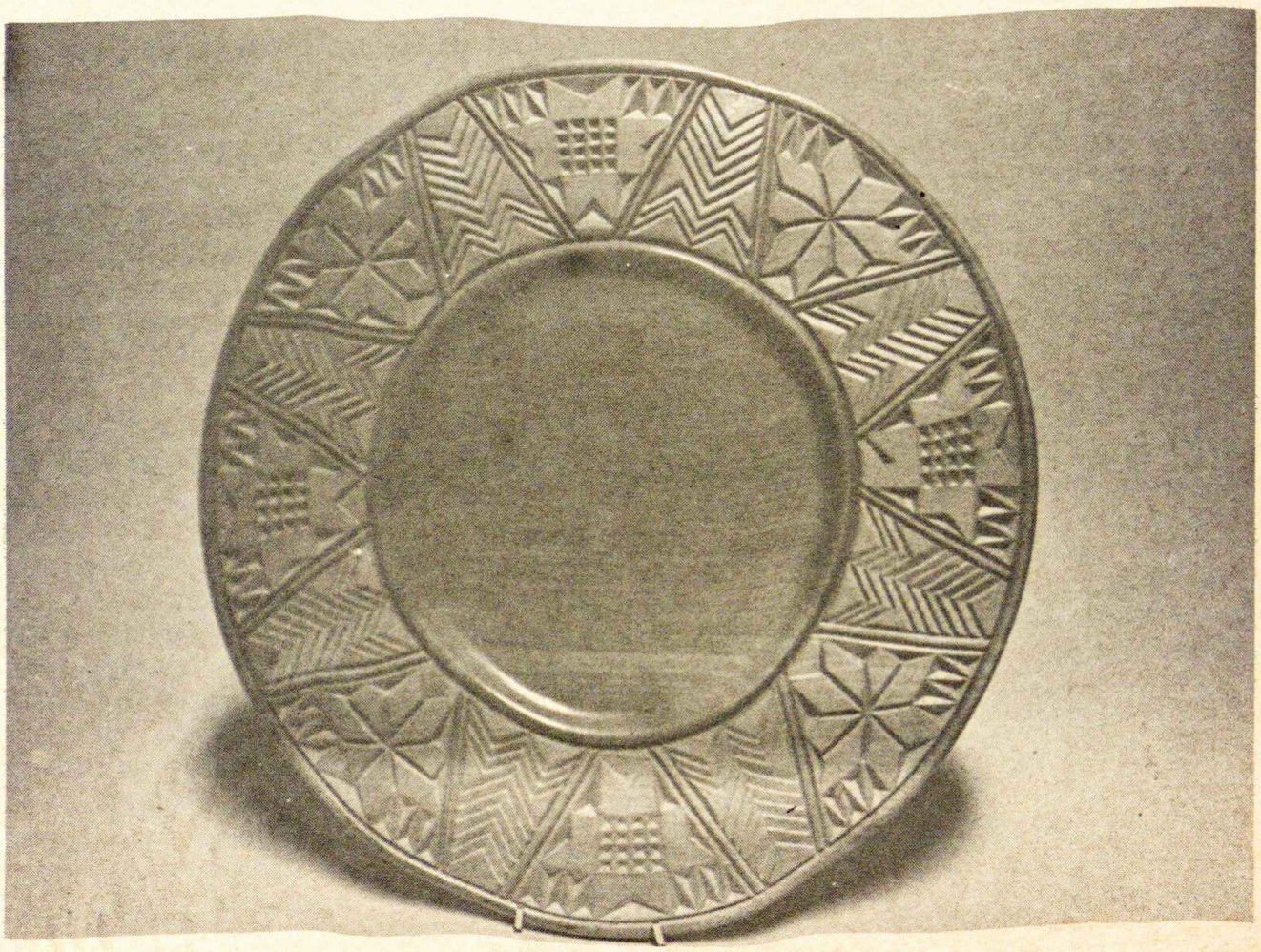

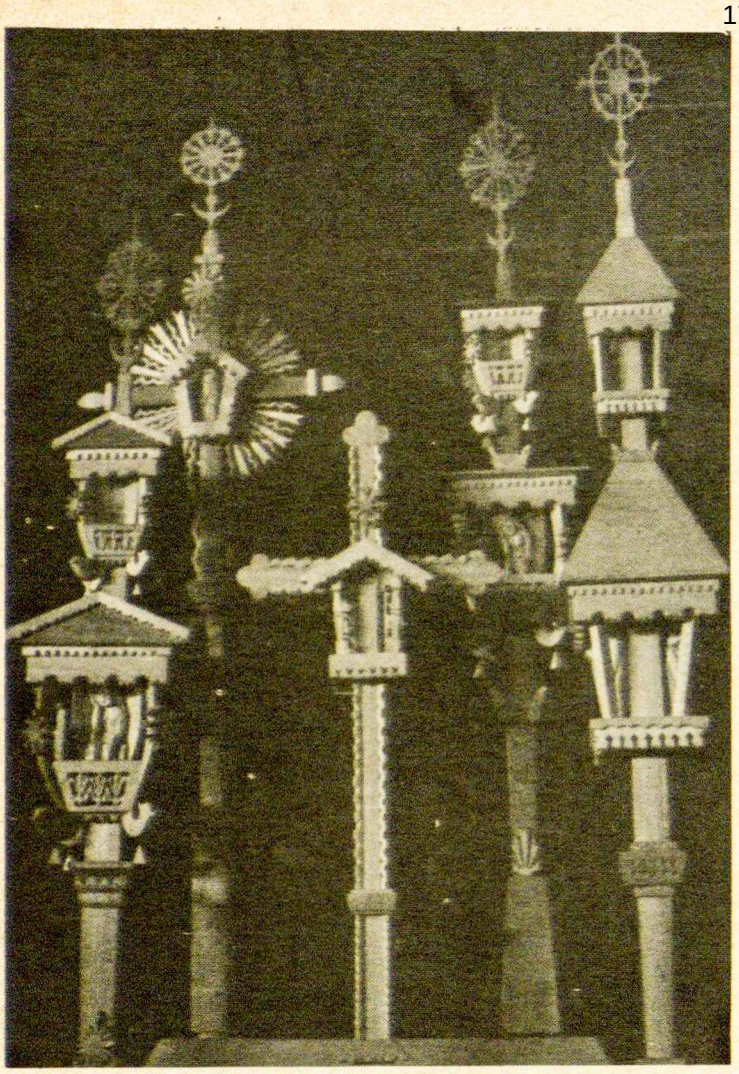

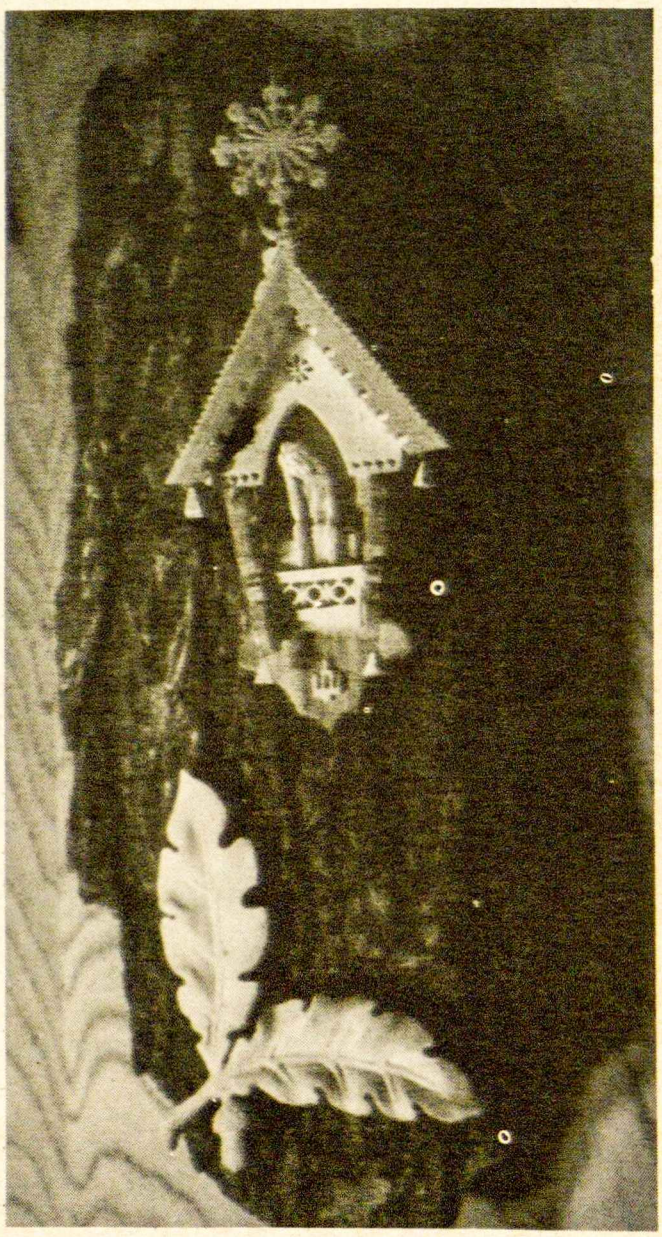

KOKIA SVARBIAUSIA LAIKO KELIAMA PROBLEMA?

Naujai išrinkti Ateitininkų Federacijos Tarybos nariai „Ateities“ spalio mėn., paskutiniame ir šiame numeryje pasisako dviem klausimais:

1.Kokia svarbiausia laiko keliama problema, su kuria ateitininkija šiuo metu susiduria?
2. Kokių priemonių ar kelių imtis tai problemai rišti?

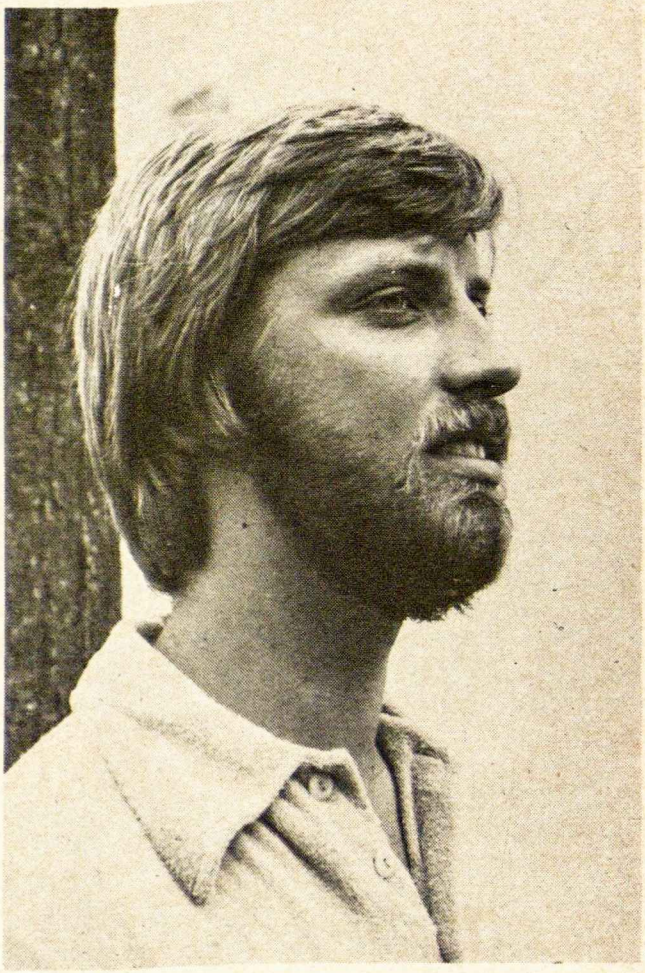

Almis Kuolas, gyv. Weston, Ont., Kanadoj; dirba kaip projektų inžinierius kabelio televizijos srityje; buvo MAS vicepirmininkas (1970 - 1971), Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas (1974 - 1975), o šiuo metu — Kanados LB krašto valdybos vicepirmininkas jaunimo reikalams. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos vicepirmininkas informacijai ir Toronto sendraugių skyriaus valdybos narys.

1. Sunku aptarti tik vieną šių dienų problemą, nes jų yra daug ir viena su kita labai rišasi. Pavyzdžiui, nėra aišku ar ideologinis studentų susmukimas yra atsakingas už jų mažesnį rūpestį tautos likimo klausimu, mažesnį dėmesį lietuvių kalbai, ar atvirkščiai, prastesnis lietuvių kalbos mokėjimas yra atsakingas už tą ideologinių žinių trūkumą, nes

lietuviškų knygų, žurnalų ar straipsnių skaitymas yra pasidaręs per dideliu reikalavimu. Rodos, yra atsiradęs ratas, kuris veda į gilesnę pražūtį ir iš kurio vis darosi sunkiau išsikapstyti.

Bendrai žvelgiant į šių dienų ateitininkijos stovį, matosi visa eilė problemų, reikalaujančių greito išsprendimo. Pirmiausia norėčiau laikyti ideologinių žinių ir į ateitininkišką ideologiją įsitikinimo trūkumą. Iš šios problemos tada kyla ir globėjų suradimo bei paruošimo problema bei perėjimo moksleivių pas studentus ir studentų pas sendraugius problema, ir bendrai organizacinės ir veiklos problemos. Norėčiau tikėti, kad stiprus ideologinis įsitikinimas gali nugalėti metodų trūkumus, laiko stoką, kalbos nežinojimą bei materialistinio patogumo beveik priverstinį tingėjimą.

2. Gyvename amžiuje, kur kasdieninis laikraštis užtrunka visą vakarą peržvelgti ir visą savaitę perskaityti. Pridėti prie to būtinumą perskaityti profesinius straipsnius, tai Šalkauskio „Ideologija", Girniaus „Idealas ir laikas" ir „Pranas Dovydaitis" lieka krūva knygų, kurias „reikėtų perskaityti". Tai nėra reiškinys aktualus tik ateitininkams ar lietuviams, bet tai matosi bendrai visame Vakarų pasaulyje. Knyga yra per lėta žinių skleidimo priemonė, reikalaujanti perdaug asmeninių pastangų, kuri vis labiau ir labiau yra pakeičiama garsinių ir vaizdinių priemonių. Kai skaitome, kad vaikas praleidžia penkias valandas į dieną prie televizijos, o suaugęs keturias, tai ko stebėtis, kad nėra laiko nei skaityti, nei rašyti, nei kurti ar net šeimoje pasikalbėti.

Tačiau matant, koks patrauklus vaizdinis pristatymas yra šiais laikais, ar negalima išnaudoti vaizdines priemones kaip naują ir gal efektingą metodą supažindinti su ideologija? Konkrečiau, norėčiau matyti platesnio masto biblioteką ateitininkų rankose, kurioje būtų ne tik knygų rinkinys, bet svarbiau, magnetofono juostelių ar net ateityje video juostelių, skaidrių ir filmų, kuriose būtų gerai užrekorduotos paskaitos, kongresai, suvažiavimai, stovyklos, kursai, pamokslai, simpoziumai ar kitų vietovių susirinkimai ir net galėtų būti kalbama ideologijos klausimu.

Gyvenime išsilaiko tie, kurie geriausiai pritampa prie aplinkos. Technologija yra mūsų aplinką pakeitusi, ir, jei norime išsilaikyti, turime prie jos bent dalinai pritapti.

Dr. Romualdas Kriaučiūnas, *gyv. Lansing, Mich., JAV; klinikinis psichologas Kankakee ligoninėje; veikęs MAS (1956 - 1958) ir SAS (1957 - 1958) centro valdybose; buvo Ateitininkų Federacijos generalinis sekretorius (1968 - 1974).*

1. Neturiu aiškios nuomonės, kokia yra svarbiausia laiko keliama problema. Mano sąryšis su ateitininkais per paskutinius septynerius metus buvo pasyvus ir atitolęs. Yra tam tikra ironija, kad Tarybon buvau išrinktas tokiose aplinkybėse. Gal čia ir dalis tos problemos — nebeatsiranda žmonių, kurie veržtųsi vadovauti ir dirbti. Man nėra sunkumo save prie tos problemos priskirti. Aš savo prioritetus taip sustačiau, kad ateitininkams beliko mažai vietos. Iš atokiau žiūrint, kai kas gal ir nusivylė ar pasipiktino mano sprendimu, tačiau pirmiausia jaučiu atsakomybę sau, o paskui tik kitiems.

2. Neturint aiškaus atsakymo pirmajam klausimui, antras kaip ir tuo pačiu atpuola. Bendras principas būtų, pirmiausia, problemą visapusiškai aptarti, apsvarstyti. Po to sektų kūrybingas, šviežias jos sprendimas ar išrišimas. Tai bendrybė, su kuria visi lengvai sutiks. Vengtina vakar dienos sprendimų rytdienos problemoms. Vengtina represyvaus mentaliteto — negalima to ir to rytoj daryti, nes praeityje taip nedarėme.

LIETUVOS NAC[illegible]INĖ M[illegible]DO BIBLIOTEKA

LAISVĖ PUTINO LYRIKOJ

Taura Zarankaitė

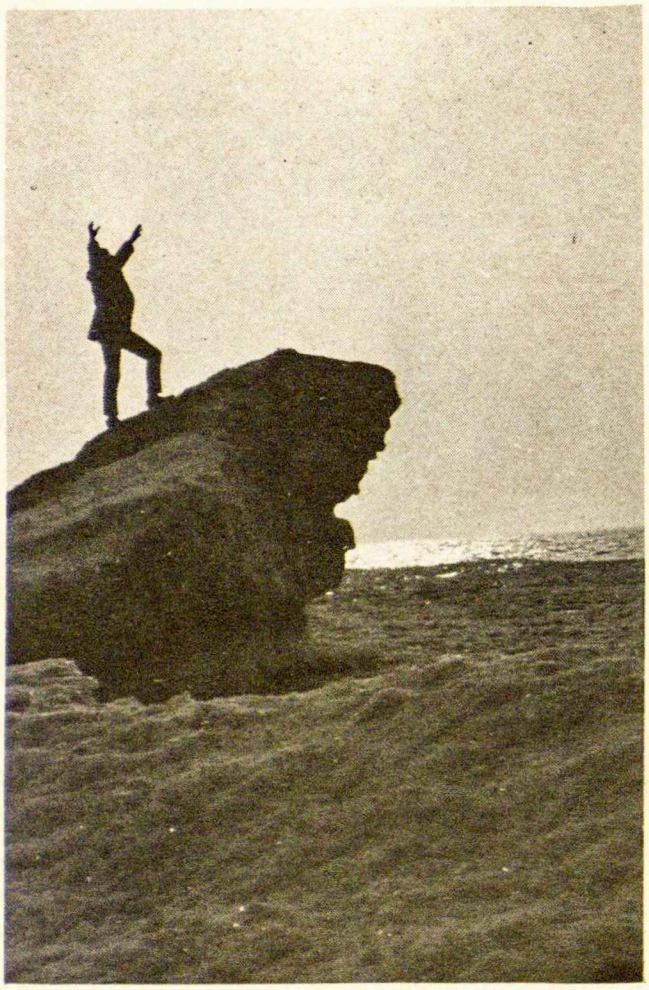

Iš visų kūrybos žanrų Vincas Mykolaitis - Putinas stipriausiai pasireiškė lyrikoj. Jo eilėraščiai apima įvairias temas. Daugelyje jų Putinas rašo apie laisvę. Bepradedant kurti, jauną poetą įtakojo rašytojai, Maironis ir M. Gustaitis, kurių tradicines, patriotines temas jis pasisavino. Tie eilėraščiai optimistiškai skamba, su į laisvę žengiančios lietuvių tautos nuotaikomis. Vėliau, antrojo pasaulinio karo niūri nuotaika atsispindėjo jo darbuose. Tuo metu, Putinas buvo sujudintas ne vien savo individualiais konfliktais, bet ir visos žmogaus būties klausimu. Laisvės netekimas dabar nebebuvo tiktai pamėgdžiota žymesnių poetų tema, bet dalis Putino pergyvenimų. Poetas drįso aprašyti tikrovę, bet, deja, greit okupanto realybė palietė ir jį. Rašytojas ne tiktai turėjo teisintis už eilėraščius, parašytus prieš okupantą ir juos apgailėti, bet buvo priverstas „Garbint vardą savo pavergėjo", rašant prosovietinius eilėraščius.

„Vergas", kuris buvo parašytas dar prieš rusų okupavimą, priespaudos metu galėjo būt suprastas dvejopai. Jame pasakojama apie vergą, tarnaujantį „puikiuose. . . šimtabokščiuose, krištoliniuose savo viešpaties rūmuose", bet kuris gyvena lyg „užklydęs, nepažįstamas keleivis, lyg tylus šešėlis, kurs vakaro sulaukęs, pajunta, kad diena, kaip lašas į bedugnę nuriedėjo." Tas vergas gali būt suprantamas kaip pats poetas, kuriam „atverti vartų vartai" pro kuriuos jis mato, kad laisvė yra tiesa, „bet išeit į plačią laisvę" jis negali kadangi „valdovas" okupantas viešpatauja. Gal ta antra mintis netyčia Putinui pakliuvo, — o yra ir galimybės, kad ji ten atsirado iš pažvelgimo į praeities istoriją. Čia ne vien buvo praeities „vergo" aprašymas, bet šiuo atveju lyg ir ateities pranašavimas. Laisvė visais laikais žmogui buvo brangi, ir jos netekimas dažnai sukėlė liūdesį ir ilgesį.

Tą laisvės ilgesį randame daugelyje Putino eilių. Lyg svajodamas sako:

Vai eičiau, aš eičiau į tolimą kraštą...
ten, kur numetusi priespaudos naštą
širdis nevaitotų.
Gal tuomet sunykus dvasia atsigautų.
Gal kas sužavėtų, gal ką pamylėtų —
ir. . .daina suskambėtų.

(„Vai eičiau aš, eičiau")

Aiškiai yra matyt, kad laisvės netekimas poetą sužlugdė, jo gyvenimą suardė taip, kad jame nebebuvo nei grožio, nei gėrio, kurių taip ilgėjos. Be laisvės jis jautės pasimetęs:

Tapom patys, lyg klajūnai,
Beiešką į laisvę tako. . .

(„Regėjimas")

Tame pačiame eilėrašty jis šaukte šaukia „Laisvės, laisvės!" „Lietuvio Giesmėj" tiesiogiai poetas pasako „panoro laisvės mūs tauta."

Tiesą ir neapykantą okupantui Putinas išreiškia eilėrašty „Vivos plango, mortuos voco" — gyvuosius apverkiu, mirusiuosius šaukiu. Jame beviltiška asmens padėtis ryškinama. Čia poetas gailisi visų tų, kurie kentėt turi nelaisvame krašte, o jau savo gyvenimo pabaigoj šaukia mirusiuosius, kad ateis ir jis. Eis jis į tamsią naktį, kurioje tikisi „šventos tylumos". Rodos, kad poetas jau yra nustojęs vilties ir vienintelę priespaudos išeitį randa mirtyje. Beviltiškumas išreikštas ir kituose eilėraščiuose:

Mūs dienos kaip tankios kalėjimų grotos
Ir laisvės aušra jom negreit nušvis.

Nebylios kalėjimų sienos rasotos...
O, Viešpatie, kokia klaiki ta būtis!
(„Raudonspalvėj Liepsnoj“)

Kitame eilėraštyje Putinas skundžiasi:

. . . aš būties kelionėj
Minu vien žemės tremtinio takus,
O mano džiaugsmas, poilsis ir laisvė
Toli, kaip aukštos žvaigždės ir dangus. . .
(„Rudenio Naktį“)

Priešo skriaudą įrodo rašydamas:

Skaudžiai be vilties, kurčiai be aido
Mus piktos vėtros verpetuos svaido. . .

„Verge“ jokios išeities pradžioj nėr matyt ir vergas jau beviltiškai skaito „savo rūstų pasmerkimą: Būsi vergas ir vergausi amžinai.“

Tačiau, kaip ir mums visiems, Putinui užeidavo visokios nuotaikos. Buvo ir laikų, kai jis su viltim ir pasitikėjimu į ateitį žiūrėjo. Pripažino jisai, kad Lietuvos žmonės buvo drąsūs ir nebiją kovoti:

Gyvent nė mirt kovoj nebijo...
tėvynės narsūs sūnūs.
(„Lietuvio Giesmė“)

Žinojimas, kad lietuviai kovos už savo teises, praskleidžia Putinui viltį ir šviesią ateitį:

Dega veiduos atgimimo žymė,
Skamba padangėmis laisvės giesmė.
Tikime: obalsiai mūsų giesmės
Tuomet gyvenimo kovą laimės,
Kai raudonąsias dėmes nuo dangaus
Pirmas pavasario griausmas nuplaus.
(„Kėlėsi Laisvė“;

Eilėraštyje „Aukojau žemei“ poetas išgirsta balsą, kai širdį gelia, kuris jam sako:

Tu rasi laisvės kelią
Į savo laimės šviesią dalią. . .

„Verge“, pats faktas, kad jis išėjo „Viešpačio palikęs rūmus, į naujos būties nežinomą kelionę“, įrodo, kad laisvei yra galimybė.

Putinas skelbia laisvės kėlimąsi per žmogaus jėgas:

Amžiais taupytom jėgom nešina
Mušė iš vergo krūtinės liepsna —
Ir pro gaisringai raudonus ūkus
Akmenio požemy kėlės žmogus.
(„Kėlėsi Laisvė“)

Taip pat, jau atgijusiai tautai kalba išdidžiai:

Iš pelenų pakilęs laisvės amžius
Ne mirti, bet gyvent mus pavadino.
Ir mes atsiliepėm į laisvės gandą —
Ir mūsų teises tautos pripažino.
(„Priešui Grasinant“)

Tą išdidumą ir linksmumą atgavęs laisvę parodo „Verge“ kai:

Visus šypsniu pasveikina ramiuoju,
O džiaugsmas spindi jo akyse.

Įdomu pastebėt Putino dažnai vartotus simbolinius elementus. Daug kur gyvenąs priespaudoje žmogus vergu pavadintas. Raudoną spalvą panaudoja priešui komunistui. Laisvė labai dažnai išreiškiama saule. Laisvės netekus Putinas rašo, kad „nusileido mūsų saulė“. Kitur, laisvės atgavimą pavadina „laisvės aušra“. Džiaugsmą tautai sugrąžinus, laisvę pareiškia trimitais, giesmėm, varpais:

Ir skardus trimito garsas
Tuoj prikėlė visą žemę,
Ir džiugiais varpų gaudimais
Nuskambėjo laisvės gandas.
(„Regėjimas“)

Mykolaitis - Putinas nereiškė laisvę tiktai ją rišant su tauta. Rašė jisai ir apie žmogaus asmenišką laisvę.

„Skriski, Are“ yra parodomas žmogaus prisirišimas prie žemės. Galima beveik būtų sakyt, kad žmogus žemės vergas — bet ne toksai, kuris kenčia, bet kuris džiaugiasi, galėdamas žemėj gyvent, ja džiaugtis. Arui rašytojas sako:

Aš tau laisvės, nė dangaus nepavydėjau,
juodą, šaltą žemę pamylėjau.

O „Rudenio nakty“ lyg teigia, kad danguj nori būt (tai rašoma, kai beviltiškai į laisvės netekimą žiūrėjo) ir kad tik ten laisvę ras:

Mano džiaugsmas, poilsis ir laisvė
Toli, kaip aukštos žvaigždės ir dangus.

Laisvės tema Putinas rašė daug. Dažnai sakoma, kad tiktai ko nors netekus, jo vertę supranti. Panašiai tur būt jam atsitiko. Esame laimingi, kad rašytojas savo gabumus panaudojo ir jausmus pareiškė. Taip, dar ir mes jauni, kurie esam laisvę turėję, galime jos brangumą per poeziją pajust ir tuo ją daugiau vertinti.

Bibliografija

1. Mykolaitis - Putinas. *Būties valanda,* 1963. 148 psl.
2. Mykolaitis - Putinas. *Keliai ir kryžkeliai,* 1953. 27, 87, 89, 94, 96, 108, 148, 150, 232, 280 psl.
3. J. Aistis ir A. Vaičiulaitis. *Lietuvių poezijos antologija,* 1951. 462 psl.
4. Pranas Naujokaitis. *Lietuvių literatūros istorija,* 1975. 403, 407, 412-415, 417, 418 psl.
5. *Lietuvių enciklopedija,* XVIII tomas, 430-431 psl.

LAISVĖ YRA...

1977 m. jaunųjų stovyklautojų pasisakymai

. . . kai nereikia su priešu muštis.

Darius Rūbas

. . . nebūti mokykloje.

Gytis Liulevičius

. . . bėgioti po stovyklą.

Jonas Račkauskas

. . . galimybė daryti ką nori, jeigu nedarai ko nors blogo.

Audrius Plienas

. . . kai neturi būti namie.

Ramūnas Balčiūnas

. . . kai nereikia daryt, ką kiti sako tau.

Viktoras Kaufmanas

. . . turėti teisę išsirinkti ką nori daryti ir kuo nori būti.

Vilija Smalinskaitė,
Dana Dirkytė

. . . būti nepriklausoma, kaip Lietuva buvo ir Amerika yra.

Elena Žukauskaitė

. . . kai yra taika.

Aras Tijūnėlis

. . . yra reikalinga.

Linas Damašius

. . . kad Rusija nevaldytų Lietuvos.

Vitas Rugienius

. . . geriausias daiktas pasauly.

Liudas Venclovas

. . . kai neturi eiti su grupe.

Gytis Barzdukas

. . . kai gali eiti į mišką... ir tik eiti...

Kristina Biliūnaitė

. . . kai kraštas nėra užimtas.

Paulius Žemaitis

. . . susitikt su žmonėmis.

Viktorija Račkauskaitė

. . . žmonės gali daryt, ką nori, kada nori, ir nėra komunistų sakyt, ką daryt.

Dana Valaitytė

. . . kai jūs galite balsuoti.

Daina Tijūnėlytė

. . . gali eiti, kur nori.

Linas Sviderskas

. . . kai galima laisvai melstis ir eiti į mokyklą.

Gaja Pemkutė

. . . kai gali dėkoti Dievui, kad jis sutvėrė mane ir prižiūri mano šeimą ir mano draugus.

Juozas Kižys

Jaunųjų grafika.

Iš Chicagos Dielieninkaičio kuopos jaunių ateitininkų linoleumo raižinių. Vėjas Liulevičius (10 m.) „Briedis“

ATEITIES LITERATŪROS FONDAS

AL Fondo pirmininko dr. Kęstučio Keblio pranešimas Ateitininkų Federacijos Tarybos suvažiavimui Dainavoje rugpiūčio 6 d.

ALF yra savarankiška, labai neformali organizacija, kurios tikslas yra telkti lėšas grožinės literatūros knygų leidimui. Fondą sudaro nariai, kuriais gali būti kiekvienas lietuvis — ne vien tik ateitininkas, pritariantis Fondo tikslams ir sumokantis 20 dol. metinį nario įnašą. Fondui vadovauja valdyba, kurią Fondo nariai tvirtina maždaug kasmet.

ALF valdybą sudaro: K. Keblys, pirm., M. Bajorūnienė — kasininkė, J. Udrienė — sekretorė ir nariai — V. Kleiza, R. Kriaučiūnas, A. Liulevičienė, V. Skrupskelytė. ALF nėra padalinys ir neturi su AF jokių statutinių ryšių. Tačiau su AF valdyba palaikomi finansiniai ryšiai — fondo finansinė apyskaita įtraukiama į AF valdybos metinę apyskaitą. ALF valdyba veikia autokratišku pagrindu — beveik be posėdžių, be statutų.

AL Fondui šiuo metu priklauso apie 100 narių. (ALF įsisteigė 1968 m.)

Su Ateities leidykla susitarta, kad leidykla leis Fondo finansuojamas knygas atskira Literatūros serija. Šis susitarimas galioja ir šiuo metu. Fondas veda atskirą atskaitomybę už leidimo ir administracijos išlaidas ir pajamas už parduotas knygas.

Nuo 1969 m. ALF lėšomis išleista 13 grožinės literatūros knygų: dvi poezijos antologijos, 8 eilėraščių knygos, du novelių rinkiniai ir vienas romanas. Daugiausiai visuomenės dėmesio susilaukė 1971 m. išleista, K. Bradūno redaguota išeivijos poetų antologija „Lietuvių poezija III". Pernai išleistas Icchoko Mero romanas „Striptizas" laimėjo Lietuvių rašytojų draugijos premiją.

ATEITIES LEIDYKLA

Ateities Leidyklos vedėjo dr. Kęstučio Keblio pranešimas Ateitininkų Federacijos Tarybos suvažiavimui Dainavoje rugpiūčio 6 d.

Ateities Leidykla pradėjo veikti 1955 m. Nuo 1955 iki 1971 leidyklai vadovavo kun. Vikt. Dabušis. Nuo 1971 m. leidyklos administravimą tvarko Ateities Literatūros Fondas. Šiuo metu leidyklos vedėjo pareigas laikinai eina K. Keblys, reikalų vedėjos — M. Bajorūnienė. Leidyklos redakcinę komisiją (nuo 1968 m.) sudaro K. Bradūnas, Viktorija Skrupskelytė ir K. Keblys.

Išleista 32 knygos. Iš jų — 13 Literatūros Serijos etikete (šios knygos finansuotos Ateities Literatūros Fondo). Nuo 1969 tik 2 knygos išleistos pačios leidyklos lėšomis — kitos 13 ALF lėšomis. „Pranas Dovydaitis", J. Girniaus parašyta monografija, išleista 1976 m. buvo pati didžiausia leidyklos apyvarta pastaraisiais metais. Šios knygos leidime ir platinime labai daug talkininkavo Jonas Žadeikis. Jo vadovaujamas monografijos leidimo fondas sutelkė pagrindines lėšas monografijos išleidimui.

Formaliai leidykla nėra įteisinta kaip AF institucija. Dabartinė leidyklos vadovybė nėra AF valdybos patvirtinta. Nežiūrint formalių ryšių nebuvimo, leidykla nuo pat pradžios glaudžiai benradarbiavo su AF valdyba.

SENDRAUGIŲ STOVYKLA
Kennebunkporte

Jau susidarė tradicija, kad trečioji rugpiūčio savaitė tėvų pranciškonų vasarvietėj skiriama sendraugių stovyklai. Šiemet ji tęsėsi nuo VIII.14 iki VIII.20.

Pirmąją stovyklos dieną suvažiavusieji dairėsi, laukė, kada pasirodys vadovybė, kada pasirodys skelbimas su stovyklos programa, paskaitininkais ir t.t., bet diena praėjo ir jokios stovyklos organizacinės veiklos neteko pastebėti.

Vakare solistės Ginos Čapkauskienės koncertas — oficiali stovyklos pradžia. Koncertą ir pačią stovyklą oficialiai atidaro vasarvietės šeimininkas tėvas Leonardas Andriekus, O.F.M. Solistės programa plati ir įdomi: Mozarto operų arijos, Bizet, Duparc, Debussy, Alabief-Liebling kūriniai, lietuvių kompozitorių: Gailevičiaus, Jakubėno, Budriūno, Gudauskienės, Stankūno, Gaidelio kompozicijos ir pabaigai arija iš Thomas „Mignon" operos. Čapkauskienės koloratūrinis virtuoziškumas spindėte spindėjo. Akompanavo Saulius Cibas.

Štai pirmadienis. Rugpiūčio 15 d. Jokios vadovybės, jokios stovyklinės organizacijos dar nėra. Stovyklautojai tarpusavy būriuojasi, tariasi, ir pagaliau išsikristalizuoja stovyklos vadovybė: vadovas dr. Alfonsas Stankaitis, dvasios vadas prel. Vytautas Balčiūnas.

Pirmas vadovo rūpestis buvo suorganizuoti paskaitas, pranešimus. Vargo daug nebuvo, nes suvažiavo asmenų, kurie turėjo ką papasakoti. Tad jau šį vakarą Stasys Lūšys, dalyvavęs šiemet Europoje įvykusioje Lietuviškų studijų savaitėje, padarė įdomų pranešimą, tema „Dabartinė pavergta ir būsima laisva Lietuva". Religinis stovyklos gyvenimas irgi įėjo į įprastinę vagą: nuo šios dienos dvasios vadas kasdien laikė stovyklautojų Mišias 5 val. Vargonais grojo dr. Vytenis M. Vasyliūnas. Mišių giedojimą vedė smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, kurs, be to, per kiekvienas Mišias griežda vo smuiku solo.

Antradienį, VIII.16. 8 val. vakaro, inž. Jurgis Mikaila iš Detroito, pernai lankęsis ok. Lietuvoj ir Lietuviškųjų studijų savaitėje Paryžiuje, papasakojo įspūdžius ir parodė filmą iš savo kelionių.

Trečiadienis, VIII.17, buvo gana intensyvus. 10 val. ryto Leonardas Valiukas skaitė paskaitą iš lietuviškosios politikos sferų: „Atliktini darbai Lietuvos laisvinimo žygyje". 3 val. p.p. girdėjome E. Vasyliūnienės psichologinę įžvalgą „Kaip pažinti žmogų".

Vakare, 8 val., iškilmingas literatūros vakaras. Jį atidarė Lietuvių Rašytojų draugijos pirmininkas L. Andriekus. Savo žodyje pabrėžė, kad šiuo vakaru minime didžiojo poeto O. W. Milašiaus 100 metų gimimo sukaktį. Tad ir vakaras skiriamas jo garbei. Ta proga jis paskaitė A. Vaičiulaičio verstą Milašiaus eilėraštį „Lietuva", o vakarą toliau vesti pakvietė rašytoją Paulių Jurkų.

Vakaras buvo dviejų dalių. Pirmoj daly vakaro vedėjas vadovavo pasikalbėjimui apie neseniai iš spaudos išėjusią keturių tomų „Lietuvių literatūros istoriją", su autorium Pranu Naujokaičiu ir lietuvių literatūros vertėju į anglų kalbą, jaunu literatūros daktaru Jonu Zdaniu. Antroj daly skaitė paskiri autoriai savo poezijos: Pranas Naujokaitis, Algirdas Landsbergis ištrauką iš naujos dramos „Šventasis narvas", Aleksandras Radžius — poezijos, Paulius Jurkus ištrauką iš „Juodvarnių" poemos ir Leonardas Andriekus užsklendė vakarą sava poezija.

Ketvirtadienis skirtas Dievo tarno arkivyskupo Jurgio Matulaičio garbei. Šv. Mišias tą dieną jo intencija buvo laikomos. Dvasios vadas prel. V. Balčiūnas pamoksle iškėlė arkivyskupo asmeninį tobulumą, nuostabią jo Dievo ir Bažnyčios meilę. Tą viską pamokslininkas pailiustravo ištraukomis iš arkivyskupo dienoraščio. Mišių metu giedojo solistė Gina Čapkauskienė, Iz. Vasyliūnui drauge griežiant smuiku.

Vakare, 8 val., prel. V. Balčiūnas skaitė paskaitą apie charizmatinį sąjūdį šiais laikais. Po paskaitos stovyklautojai sudarė procesiją su žvakelėmis nuo paskaitų salės iki koplyčios, kur iškilminga dienos programa baigėsi malda ir „Marija, Marija".

Penktadienio rytą inž. J. Mikaila paskaitė keletą laiškų iš ok. Lietuvos. Jie vaizdžiai apibūdino dabartinę būklę tėvynėje, todėl turi dokumentinės reikšmės.

Vakare koncertas. Dainuoja solistė Violeta Čižauskaitė-Balčiūnienė, sopranas iš Bostono. Jai akompanuoja dr. Vytenis M. Vasyliūnas. Programoje J. Gaižausko, Vl. Jakubėno, J. Tallat-Kelpšos, Br. Budriūno, G. Gudauskienės kompozicijos. Be to, kiekvienos dalies pabaigai operų arijos, išskyrus pirmąją dalį, kur solistė atliko G. Rossini „La Danza" (Neapoliečių tarantelą). Kitų dviejų dalių pabaigoj solistė atliko šias arijas: „Taip, aš vadinuos Mimi" iš G.

Vaizdai iš sendraugių stovyklos

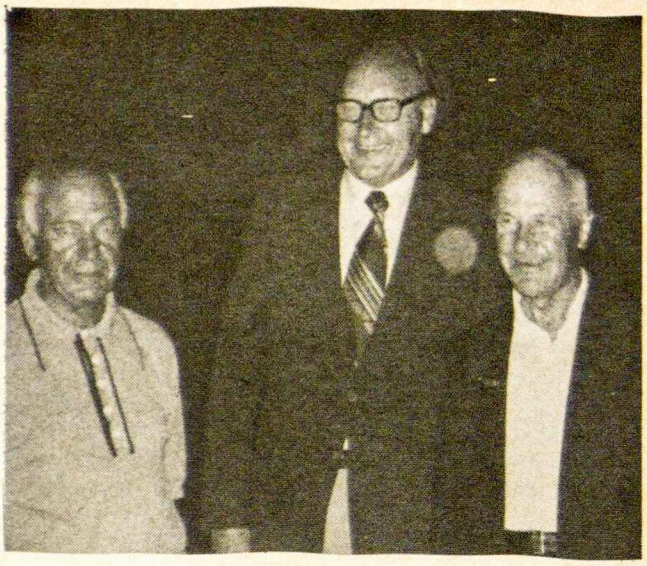

Linksmai nusiteikęs stovyklos vadovas dr. A. Stankaitis (centre). Dešinėj Dvasios vadas prel. V. Balčiūnas, kairėj dr. J. Balčiūnas.

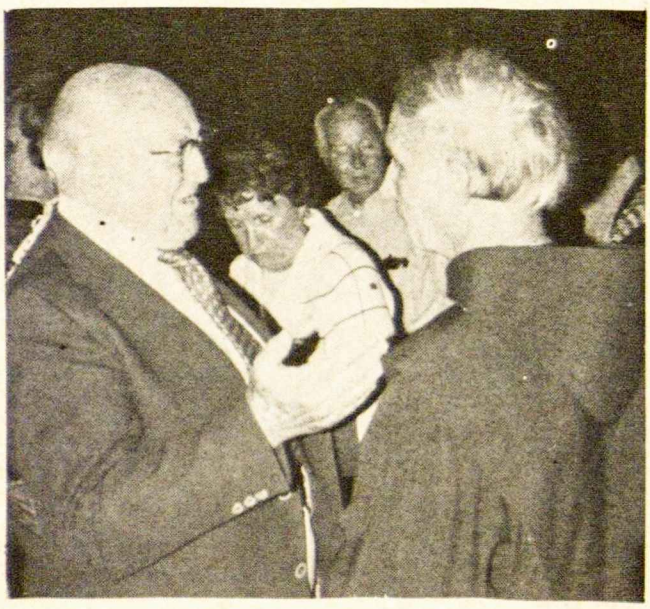

Diskusijos po diskusijų. S. Lušys ir tėvas L. Andriekus.

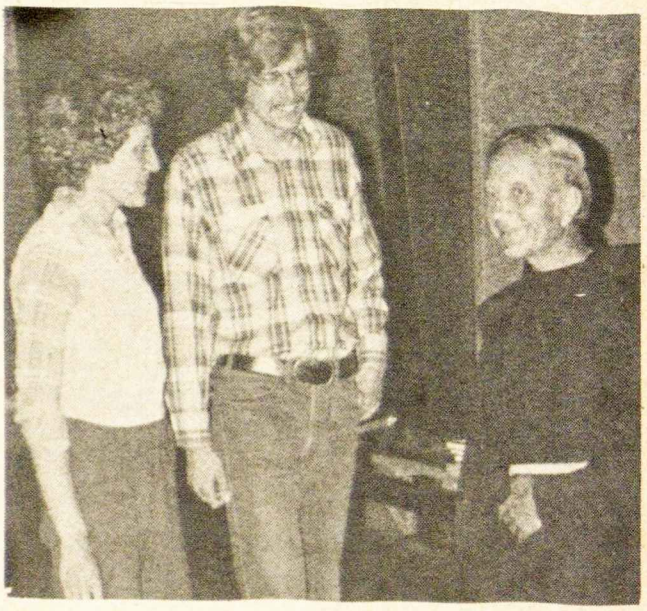

Malonu pasikalbėti su jaunais talentais. Stankaitytė, poetas ir vertėjas dr. J. Zdanys su tėvu L. Andriekum, O.F.M.

Po paskaitų smagu pasikalbėti vasarvietės kavinėje. G. Radžiuvienė (kairėj) ir G. Čapkauskienė.

Iz. Vasyliūnas diriguoja „bažnytiniam chorui" per stovyklos Mišias.

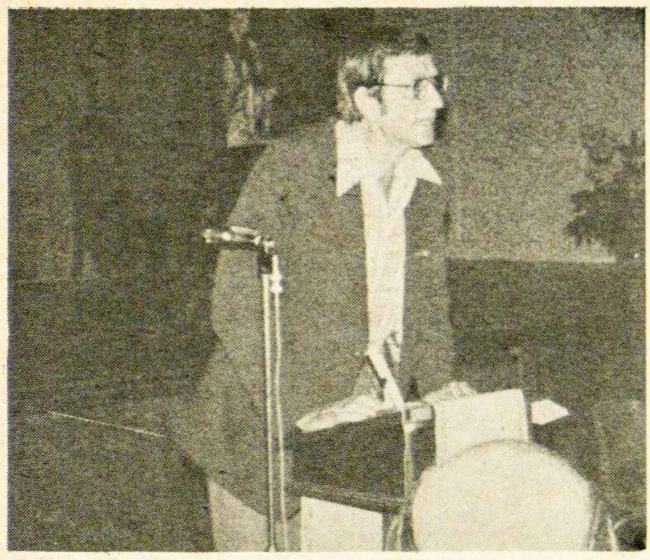

Dramaturgas Algirdas Landsbergis skaito savo „Šventąjį narvą“.

Rimtas pokalbis. R. Vygantienė ir tėvas L. Andriekus, O.F.M.

Smuikininkas Iz. Vasyliūnas griežia šv. Mišių metu.

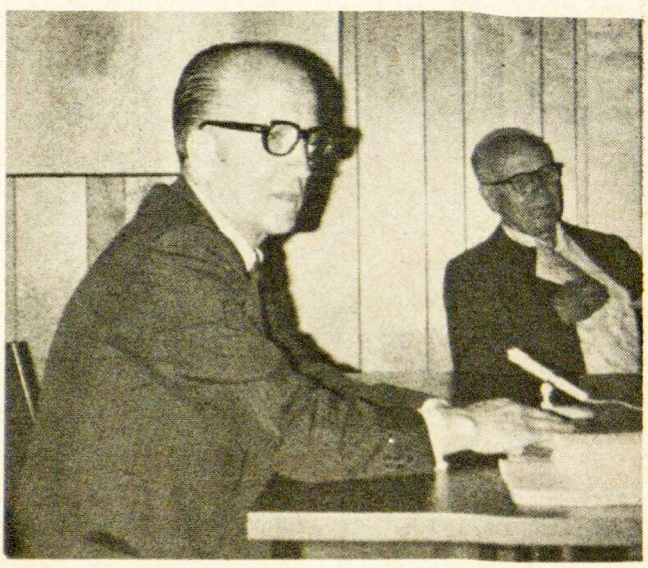

Leonardo Valiuko paskaita politinėm temom. Šalia sėdi inž. J. Mikaila.

Rimtos muzikų diskusijos po kamerinės muzikos koncerto: solistė G. Čapkauskienė, smuikininkas Iz. Vasyliūnas ir kompozitorius J. Gaidelis.

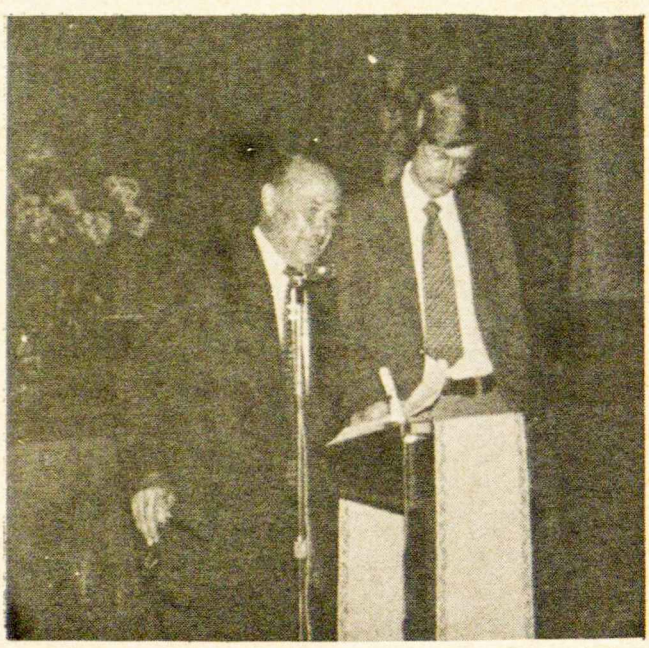

Pauliaus Jurkaus pasikalbėjimas su dr. J. Zdaniu literatūros vakare.

Puccini operos „La Boheme“, „Neplauk, Kastyti, į marias!“ iš K. V. Banaičio operos „Jūratė ir Katytis“, žodžiai Br. Buivydaitės, ir „Sykį pamatysiu“ iš G. Puccini operos „Madame Butterfly“. Koncerto pradžioje E. Vasyliūnienė trumpais, sklandžiais žodžiais supažindino klausytojus su soliste ir jos išpildysimomis operų arijomis.

Šeštadienis — paskutinė stovyklos diena. Maudymosi ir laisvalikio daugiau, kaip kitomis dienomis. Bet vakare didelis įvykis — lietuvių kamerinės muzikos koncertas. Tai Vasyliūnų šeimos nuopelnas. Smuikininkas Iz. Vasyliūnas atsikvietė iš Bostono smuikininkę Moniką Kenstą ir klarnetistą Basil Chapman. Fortepijono partiją išpildė Vytenis M. Vasyliūnas.

Pradžioje Elena Vasyliūnienė tarė įvado žodį, supažindindama klausytojus su išpildysimais dalykais, jų kompozitoriais ir šiam koncertui atvykusiais muzikais — minėta smukininke ir klarnetistu. Smuikininką ir pianistą Vasyliūnus visi gerai pažįsta. Taip pat E. Vasylienienė supažindino su atvykusiu vienu iš programos kompozitorium Juliu Gaideliu, kuriam klausytojai sukėlė ovacijas.

Programoje buvo išpildyta Kazio Viktoro Banaičio pastoralinė suita smuikui, klarnetui ir fortepijonui „Lietuvos idilijos“ ir Juliaus Gaidelio Sonata dviem smuikam ir fortepijonui.

Po programos žodį tarė vasarvietės šeimininkas tėvas L. Andriekus, O.F.M. Jis dėkojo koncerto menininkams ir klausytojams ir pabrėžė, kad šis koncertas esąs stovyklos finalas. Stovyklos vadovas dr. A. Stankaitis tarė uždaromąjį žodį, kaip ir visada persunktą vaiskiu humoru. Baigdamas priminė už poros savaičių prasidėsiantį Ateitininkų Kongresą Clevelande, jo tikslus. Dėkojo visiems, kurie prisidėjo prie šios stovyklos praturtinimo.

Taip ir pasibaigė stovykla. Prabėgo greitai linksmos, smagios, turiningos ir religinio susikaupimo pilnos dienos. Beveik pusė šimto sendraugių (tiksliau — 48) stovyklavo, tik gaila, kad šiemet, kongresiniais metais, nebuvo stovykloje jokios paskaitos, jokių svarstybų, diskusijų kongresinėmis temomis. Nebuvo jokio pasiruošimo didžiajam ateitininkijos įvykiui — kongresui. Žinoma, kaip čia svarstysi, kas bus kongrese, jei iš anksto nebuvo planuota. Visos paskaitos ekspromtu sulipdytos. Nesinori nieko kaltinti, nes vis tiek stovykla pasisekė, bet norėtųsi, kad ateity ir Kennebunkporto sendraugių stovykla būtų iš anksto suplanuota ir suorganizuota.

Iki pasimatymo ateinančiais metais!

Alra

Dalis Toronto sendraugių, ateitininkų metinės šventės metu.

TORONTO SENDRAUGIAI

Toronto sendraugiai gali didžiuotis jauna ir energinga valdyba. Dažnai dejuojame, kad neužauga naujų vadų, tačiau bent Toronte jų turime ir su viltimi galime žiūrėti į ateitį.

1977 m. rugsėjo 25 d. įvyko įvairiais atžvilgiais ypatingai sėkmingas susirinkimas. Dalyvavo 30 su viršum narių. Buvo priimtas ateinančio veiklos sezono planas, kurį apibūdino Laima Underienė. Numatyta šaukti susirinkimą kiekvieną mėnesį, pasirenkant nagrinėti įvairias temas.

Susirinkime buvo pasidalinta įspūdžiais iš IX Ateitininkų Kongreso. Įdomų pranešimą padarė V. Kolyčius. Pašnekesyje bei diskusijose dalyvavo P. Sonda, A. Bumbulis, ses. Paulė, kun. A. Prakapas ir kiti. Taip pat plačiau kalbėjo skyriaus pirmininkas Almis Kuolas, kuris ir vadovavo susirinkimui.

V. A.

GIEDROS AUKSINIS JUBILIEJUS
Chicagoje

Veikliausioji Chicagos Korporacija iškilmingai atšventė auksinį jubiliejų. Minėjimas pradėtas šv. Mišiomis spalio 25 d. Jėzuitų koplyčioje. Šv. Mišių auką atnašavo Giedros dvasios vadas kun. Pranas Garšva; taip pat jis pasakė sukakčiai pritaikytą pamokslą. Šv. Mišių metu giedojo Dalia Kučėnienė, tai progai sukūrusi giesmes. Koplyčioje buvo pašventintos Giedros juostelės. Pamaldos baigtos Ateitininkų himnu.

Vakare įvyko iškilminga akademija Jaunimo centro didžiojoje salėje. Vyresniųjų giedrininkių pirm. Emilija Vilimaitė pakvietė iškilmėms vadovauti Vidą Gilvydienę. Iškilmės pradėtos Tautos himnu. Kun. P. Garšva sukalbėjo invokaciją. Pakviesta gen. kons. J. Daužvardienė linkėjo kitus jubiliejus švęsti tėvynėje, uždegus simbolinę žvakė — laisvės ir šviesos simbolį.

Į sceną prie Giedros vėliavos buvo pakviestos penkios naujos korporantės: Jūratė Jasaitytė, Lilija Nastonaitė, Irena Jurjonienė, Mirga Valaitienė ir Loreta Plienaitė. Po priesaikos korporantėms buvo įteiktos juostelės bei kepuraitės. Kandidačių vardu dėkojo Lilija Nastonaitė.

Auksinio Jubiliejaus proga korporacija pakėlė į garbės nares penkias nares, savo darbais organizacijoje nusipelniusias tokio pripažinimo: Aliciją Rugytę, Emiliją Paliokienę, Eleną Juknevičienę, Albiną Dumbrienę ir Emiliją Vilimaitę. Sveikinimo žodžius tarė: E. Paliokienė ir A. Dumbrienė. Į garbės nares už nuopelnus visuomeninėje veikloje buvo pakelta nuoširdi Lietuvos reikalų gynėja Marija Rudienė, kuri trumpu žodži dėkojo už suteiktą garbę, pažadėdama Korporacijai Giedrai visokeriopą pagalbą.

Ateitininkų federacijos vardu sveikino dr. P. Kisielius. Jaunosios korporantės nuo scenoje degančios žvakės užsidegė žvakutes, kuriomis uždegė žvakes ant svečių stalų, tuomi visus sujungdamos į bendrą šventišką liepsną.

Julija Lungienė skaitė gerai paruoštą Giedros istorijos bei jos veiklos paskaitą. Kadangi šįmet sukanka 100 metų nuo rašytojos Šatrijos Raganos gimimo, o ji yra korporacijos garbės narė, Stasė Petersonienė perteikė įdomius, spalvingus prisiminimus. Prelegentė sutikta nuoširdžiais plojimais.

Meninėje dalyje aktorė Živilė Numgaudaitė suvaidino pačią Mariją Pečkauskaitę ir pateikė rašytojos raštų ištraukas. Dalia Kučėnienė atliko koncertinę programą, padainuodama operų ir operečių arijų: Wagnerio, Puccini, Strausso, Kuprevičiaus. Akompanavo Dr. Enrique Arias.

Auksinio jubiliejaus sukakties minėjime dalyvavo vyriausiosios, jaunesnės ir pačios jauniausiosios narės, suvažiavusios ne tik iš Chicagos bei priemiesčių, bet ir iš įvairių tolimesnių miestų.

Veiklioji korporacija Giedra šia proga taip pat buvo surengusi ir savo nueito kelio bei atliktų darbų parodą, kurią globojo Alicija Rugytė. Tai pirmoji korporacija, surengusi sėkmingai auksinio jubiliejaus šventę. Atlikti kilnūs darbai, prasminga veikla bei turiningai įsipareigojimai teikė šventei pakilumo.

G-kė

SUSIPAŽINKIME SU KORP! GIEDRA

Ši Giedros istorinė apžvalga buvo skaityta per Korp! Giedros auksinio jubiliejaus šventę Chicagoje 1977 m. spalio 25 d.

Giedra gamtoje — kada saulė šviečia visu pilnumu, o danguje nėra jokio debesėlio; giedra žmogaus širdyje — kada nėra konflikto jo įsitikinimuose bei gyvenimo praktikoje. Giedra tai jaunatvės amžius, tai laikas, kada širdis pilna kilnių idealų, bei Giedra vyresnio amžiaus sulaukus, kai prasmingai praleistas laikas.

Tokia giedriai nusiteikusių studenčių šimtinė V.D.U. Kaune 1926 metais nutarė išsiskirti iš bendros studenčių ir studentų Ateitininkų Draugovės ir veikti savarankiškai.

1927 m. pavasarį pirmame susirinkime pasivadino studenčių Ateitininkių Draugove, kurios tikslas buvo „Ugdyti pilnutinį moteriškumą, tapti susipratusia ir veiklia katalike ir savo profesijos specialiste".

Draugovė augo, jungdama į savo gretas vis didesnį būrį įvairių fakultetų studenčių. 1928 m. jau pasivadino studenčių ateitininkų „Giedros" Draugove ir pasirinko prof. Šalkauskio pasiūlytą šūkį „Į kalnus, Į viršūnes". Įsigijo gražią vėliavą, kurios kūmai buvo kun. dr. Bielskus ir Ona Krikščiūnienė. Įsitaisė un-

Korp! Giedros auksinis jubiliejus

Giedrininkės Jaunimo Centro sodelyje auksinio jubiliejaus proga.

Alicija Rugytė prie Giedros parodos.

Vyresniosios Giedrininkės išbuvusios 50 metų Giedroj.

iformą: raudono aksomo kepuraitę su išsiuvinėta raide „G“ jos šone ir juostelę — geltonos baltos ir raudonos spalvų.

Tada draugovė turėjo gausų narių skaičių ir, norėdama išvystyti platesnį veikimą ir geresnį profesinį lavinimąsį, pasiskirstė į penkis būrelius: pedagogių, šeimotyros, pritaikomojo meno, eucharistininkių, labdaros ir „Grandinė 13“. Visi būreliai buvo įdomūs, ir jų veikimo plotmę nusako jų pavadinimai, bet literačių „Grandinė 13“ buvo įvairesnė savo struktūra, nes joje galėjo būti tik 13 narių. Jei kas norėjo patekti į tą būrelį, turėjo laukti eilės, kad kas išvažiuotų ir atsirastų grandinėje vieta.

Tie būreliai atliko didelį darbą Giedros vystymuisi ir suformavo ją į gyvą, veiklų organizmą, kuris nešė vertingą kultūrinio gyvenimo srovę ne tik ateitininkijoje, ne vien visame akademiniame gyvenime, bet ir visuomenėje. Būreliuose įgyta organizacine patirtimi dauguma giedrininkių dalinosi su kitomis organizacijomis ir buvo įsijungusios į visuomeninį ir labdaros darbą. Jos talkino pavasarininkams, katalikėms moterims, blaivybės draugijai, lankė neturtingas šeimas, ligonines, aklųjų institutą, kalėjimą ir dirbo visur, kur tik jų pagalba buvo reikalinga.

1930 m. Giedra, organizaciniai subrendusi ir atsistojusi ant tvirto moralinio pagrindo, jau pasivadino „Korp! Giedra“. Tikslas ir šūkis liko tas pats kaip ir draugovėje buvo. Organizaciniame darbe gražiai sugyveno su visomis ateitininkų korporacijomis ir klubais. Artimai bendradarbiavo su Latvijos korporacija „Latviete“, dirbo Studentų Atstovybėje, nes tolerantiškos giedrininkės tradiciniai buvo renkamos į atstovybę kaip studenčių atstovės priimti iš užsienio atvažiuojančius svečius-studentus.

Bet viesulu skriejo studentiškos dienos. Giedros šeima vis augo. Susidarė apie 150 vyresniųjų giedrininkių, baigusių studijas. Jos išsiskirstė po visą Lietuvą, užimdamos vietas pagal savo profesinį pasiruošimą.

1940 metų bolševikų-rusų okupacija nutraukė gražiai klestėjusį giedros veikimą Lietuvoje, ir giedrininkės pasklido po visą pasaulį. Gal jau taip Aukščiausiojo buvo pramatyta, kad tos klajūnės atneštų į laisvąjį pasaulį „Giedros“ atsikūrimo idėjas. Taip 1947 m. „Giedra“ atsikūrė Hanau stovykloje su 12 energingų studenčių. 1950 m. susiorganizavo 20 vyresniųjų giedrininkių Chicagoje ir po dviejų metų suruošė 25 metų gyvavimo jubiliejinę šventę. 1950 m. surengė garbės narės Marijos Pečkauskaitės minėjimą. Be šios, Giedra turėjo garbės nariais prof. Šalkauskį ir išeivijoje Oną Krikščiūnienę, pirmosios vėliavos kūmą.

Po atsikūrimo Chicagoje, Giedra nauja energija ėmėsi atstatomojo ir kuriamojo darbo. Paruošė korporacijos statutą, įsigijo naują vėliavą, kurios kūmais buvo A. Rugytė ir Simas Sužiedėlis. Naujos gretos pildė „Giedros“eiles, suteikdamos daugiau gyvastingumo organizacijoje. Ypatingai tai buvo jaučiama, įsijungus čia mokslus baigusioms jaunuolėms. Todėl „Giedra“ persiorganizavo. Korporantės „Giedros“ branduolys, kurį sudaro dabar čia studijuojančios jaunuolės, ir vyresniosios susigrupavusios į du vienetus: kultūrininkes“ — čia studijas baigusias ir į „visuomenininkes“ — mokslus baigusias, studijavusias Lietuvoje ir Vokietijoje.

Abu vienetai veikia savarankiškai. Ruošiant platesnio masto parengimus, abu vienetai dirba kartu. Taip bendromis jėgomis suruošė romano konkursą, kurį laimėjo rašytojas A. Baronas ir jam paskyrė 1,000 dol. premiją, įstojo su tūkstantine į Lietuvių Fondą. Įamžino filme žymią Lietuvos visuomenininkę Magdaleną Galdikienę ir išleido jai skirtą vieną „Moters“ žurnalo numerį. Suruošė visą eilę koncertų, Naujųjų Metų sutikimų, užgavėnių balių, menininkų ir madų parodas. Ruošia rekolekcijas, kurios tebetęsiamos. Narėms pageidaujant turėti vėliavą, panašią kaip Lietuvoje, 1965 m. ją įsigijo. Šios trečiosios vėliavos kūmais buvo Emilija Paliokienė ir Antanas Repšys.

Iš savo iždo aukojo: religinei šalpai, religinei radijo valandėlei, Vlikui, Altai, „Eglutei“, Lietuvos Dukterims, Jaunimo Centrui, Jaunimo kongresui, prof. Dovydaičio Monografijai, „Ateičiai“, misijoms (per seselę giedrininkę Mariją Jėzaus Širdies, dirbančią Peru valstybėje). Buvo paskirta stipendija Lituanistinio Instituto studentui. Įrengė devintą Kryžiaus Kelių stotį Putnamo seselėms, įstojo į pasaulio Lietuvių Katalikių Moterų Organizacijų sąjungą ir pinigais remia jos atstovę, ginančią Lietuvos reikalus tarptautinėje plotmėje įvairiuose suvažiavimuose.

Dalis Giedros užsimojimų buvo atlikti visuomenės pagalba — tai tūkstantinė Lietuvių Fondui ir romano konkursas.

Šio auksinio jubiliejaus proga Giedra širdyje, kad galime jį švęsti.

Giedrininkės jaučiasi laimingos, kad Giedros ideologija ne tik jungia mus darbu, bet randa ir atgarsio ateitininkuose bei lietuviškoje veikloje.

Julija Lungienė

SAS UŽSIENIO SKYRIUS: 1976-1977

SAS Užsienio Reikalų vedėja palaiko ryšius su užsienio studentais ateitininkais ir kitais, norinčiais žinių apie studentų ateitininkų veikimą. Ryšiai su Pax Romana jau yra nutrūkę kelerius metus ir per valdybos posėdį buvo nutarta, kad nesistengsim atgaivinti ryšių, nes organizacija buvo politiškai nukrypusi perdaug į kairę.

Dabartiniuose užsienio sąrašuose yra 23 asmenys, gyvenantys devyniuose kraštuose: Anglijoj, Argentinoj, Australijoj, Brazilijoj, Kolumbijoj, Prancūzijoj, Šveicarijoj, Venezueloj ir Vokietijoj. Šiems asmenims kas pora mėnesių buvo išsiųsta laiškai, aplinkraščiai bei kita informacija, liečianti studentų ateitininkų veiklą. Iš viso buvo išsiųsta 80 laiškų, o atsakymų gauta 10. Tačiau iš šių kelių laiškų buvo galima susidaryti vaizdą apie užsienio ateitininkų padėtį.

Prancūzija

Kun. Petrošius iš Prancūzijos savo laiškelyje parašė, kad jisai ilgą laiką nedirbęs su ateitininkais, bet norėtų palaikyti glaudesnį ryšį ateityje. Jam išsiunčiau mūsų išleistus aplinkraščius ir Kongreso leidinį *Ateitininkų Keliu.*

Anglija

Iš Anglijos atrašė Juozas Maslauskas, skautų veikėjas. Jis gailėjosi pranešti, kad Anglijoje ateitininkų veiklos beveik nėra. Jis siūlė man susisiekti su Vokietijos ateitininkais. Vladas Venckus, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, irgi negalėjo apibūdinti ateitininkų padėties, bet patarė man susisiekti su studente Baronaite. Aš taip ir padariau, bet jokio atsakymo iš jos negavau.

Vokietija

Ponia Alina Grinienė iš Vokietijos pati negalėjo apie ateitininkus daugiau papasakoti, bet ji perdavė mano laišką Marytei Dambriūnaitei. Prof. dr. Ant. Maceina atrašė ilgesnį laišką, pateikdamas savo mintis apie ateitininkiją ir duodamas kelius pasiūlymus. Prof. dr. Eretas atsiuntė savo knygas man ir Sauliui Girniui, palinkėdamas mūsų valdybai daug sėkmės.

Vokietijoje moksleivius tvarko Marytė Dambriūnaitė, neseniai ten persikėlus iš Washingtono mokytojauti Vasario 16-tos gimnazijoj. Metams prasidėjus ji atsiuntė laišką apie moksleivių veiklą. Ji rašo: „Gruodžio mėnesį vėl įsteigėm moksleivių ateitininkų kuopą Vasario 16-tos gimnazijoje. Susirinkimus su moksleivius turiu kas antrą savaitgalį, kuriuose diskutuojame įvairias temas ir ruošiamės įžodžiui".

„Kadangi čia yra gimnazija, studentų draugovės neturim. Išvis Vokietijoj lietuviško jaunimo nėra daug, ir studentai ateitininkai nelabai egzistuoja — jei iš viso. Džiaugiuos, kad bent Jaunimo Sąjunga stipriai veikia".

Apie „Gaudeamus" aplinkraštį ji rašo: „Yra labai įdomus ir naudingas laikraštėlis, ypač man, nes jame galima sužinoti, ką ir kaip veikia studentai ateitininkai Amerikoje bei Kanadoje. Studentų žinios yra pilnos informacijų ir, be to, įdomiai surašytos, kur-ne-kur net pridėta humoro".

Australija

Apie Australijos ateitininkus sužinojau iš Vyto Juškos ir Loretos Rupinskaitės, kurie ten stengiasi atgaivinti ateitininkų veiklą. Loreta Rupinskaitė dirba su moksleiviais Adelaidėje, ruošdama susirinkimus kas dvi savaites. Vytas Juška savo laiške plačiau apibūdino ateitininkų padėtį. Jis rašo: „Prieš pora metų, rašydamas apie Australijos ateitininkus, nušviečiau ateitininkų veiklos padėtį gan liūdnokai. Dabar atrodo, kad toji veikla lyg ir pagyvėjo. Pavyzdžiui, Sydnėjaus ateitininkai sendraugiai, kurių eilėse ir aš pats įsijungiau, suorganizavo jaunučių kuopelę ir stengiasi aktyviai veikti, ugdyti juose ateitininkų idealus. Panaši padėtis yra ir Adelaidėje, nes ten veikia sendraugiai ir moksleiviai. Retkarčiais sendraugiai pasiskardena ir Melbourne, bet ateitininkiško jaunimo čia kaip ir nėra, nes nėra kas su jais čia užsiimtų ir dirbtų, kadangi visos jėgos atiduotos skautams".

„Sydnėjaus ateitininkus stipriai pagyvino kun. P. Butkaus paskata... Sydnėjaus ateitininkai jau turėjo tris susirinkimus, gegužinę ir trijų dienų stovyklą. Jaunučių kuopelei vadovauja mok. Jadvyga Burokienė. Sendraugių yra 20 asmenų, o jaunučių 17-ka". Taip pat Vytas Juška stengiasi įsteigti moksleivių kuopą Sydnėjuje ir laukia pagalbos iš Moksleivių Ateitininkų sąjungos valdybos.

Brazilija

Praėjusiame Ateitininkų IX Kongrese buvo suruoštas pokalbis su užsienio ateitininkais. Šiame pokalbyje buvo svarstomi užsienio ateitininkų rūpesčiai ir aptartos galimybės jiems padėti. Užsienio ateitininkus atstovavo kun. Šeškevičius, atvykęs iš Brazilijos. Jisai

plačiai apibūdino užsienio ateitininkų padėtį, ypatingai kreipdamas dėmesį į Brazilijos moksleivius, kuriuos globoja jisai ir Sandra Saldytė. Vienas iš svarbiausių uždavinių Brazilijoje yra susirinkimų, stovyklų ir kursų ruoša. Sandra Saldytė savo laiške ir taip pat kun. Šeškevičius skundėsi, kad jiems vieniems yra labai sunku suruošti šituos parengimus. Jų skaičius negausus ir jie yra labai atsiskyrę nuo kitų ateitininkų. Kun. Šeškevičius prašė, kad mes jiems siųstume moksleivių ir studentų aplinkraščius ir laikraštėlius, stovyklos ir kursų dienotvarkes ir kitos medžiagos, kuri padėtų jiems paruošti programas. Per šį pokalbį kun. Yla Ateitininkų Federacijos dvasios vadas, davė pasiūlymą siųsti į užsienį magnetofono juosteles, kuriose yra įrašytos paskaitos, duotos per moksleivių stovyklas ir kursus. Moksleiviai galėtų pasiklausyti šių juostelių ir padiskutuoti jose perteiktas mintis, tuo būdu paįvairindami savo susirinkimus. Kun. Šeškevičius taip pat siūlė siųsti vadovus į užsienį. Jis paaiškino, kad moksleiviams nusibosta vis matyti tuos pačius veidus ir klausytis tų pačių paskaitininkų: jiems reikalinga naujų jėgų ir naujų idėjų pagyvinti veiklai.

Išvados ir siūlymai

Iš laiškų paaiškėjo, kad studentų ateitininkų vienetų niekur nėra įsisteigusių, nors daugelis studentų veikia kitose organizacijose. Moksleivių padėtis yra šiek tiek geresnė. Kuopos veikia Australijoje, Brazilijoje ir Vokietijoje.

Baigdama turiu kelis pasiūlymus užsienio reikalams. Pirmiausia, siūlyčiau Moksleivių Ateitininkų sąjungos centro valdybai įsteigti užsienio reikalų skyrių. Moksleivių kuopos dabar veikia trijuose kraštuose. Yra būtina su jomis palaikyti glaudų ryšį, jeigu norime, kad užsienio ateitininkai išliktų. Moksleivių Ateitininkų sąjungos centro valdyba turėtų siųsti moksleiviams laiškus, aplinkraščius, laikraštėlius, stovyklų ir kursų medžiagą, įžodžio paruošimo medžiagą ir t.t. Jeigu būtų galimybės, reikėtų siųsti vadovus, kurie užsienyje galėtų ilgesnį laiką pasilikti ir padėti veiklą pagyvinti. Taip pat turėtų būti paskirta suma pinigų „Ateities“ žurnalo prenumeravimui ir siuntinėjimui į užsienį. Kiekvienam moksleiviui yra svarbu gauti ir skaityti „Ateitį“. Tik per mūsų pastangas bus tai įmanoma.

Užsienio ateitininkai yra negausūs, jie yra izoliuoti vienas nuo kito. Ryšių palaikymas yra jiems žymiai svarbiau negu mums. Šeimyniškumas yra vienas iš ateitininkų principų. Mūsų šeimyniškumas negali apsiriboti Amerikos sienomis, bet turi apimti visą ateitininkišką šeimą visuose keturiuose pasaulio kampuose.

Kadangi mano kadencija, kaip užsienio reikalų vedėjos, baigiasi, labai dėkoju visiems, kurie man padėjo dirbti. Esu tikra, kad įsijungus naujai jėgai, darbas bus tęsiamas dar sėkmingiau.

Linkiu SAS suvažiavimui geriausios sėkmės ir naujai valdybai patobulinti ateitininkų veikimą čia ir užsienyje.

Danutė Saliklytė,
SAS Užsienio vedėja

SAS SUVAŽIAVIMAS

SAS suvažiavimas šiais metais įvyko Chicagoje šeštadienį, spalio 28 d., Tėvų Marijonų patalpose. Susipažinimo vakaras įvyko penktadienį, bet patys nutarimai ir posėdžiai įvyko šeštadienį.

Įvairiuose posėdžiuose dalyvavo maždaug 30 žmonių. Skaičius ne taip svarbu, kaip įvairių draugovių reprezentacija. Šiame suvažiavime dalyviai atvyko iš penkių miestų: Chicagos, Detroito, Toronto, Clevelando, Bostono. Dar vienas miestas atsiuntė tik savo pranešimą. Jeigu visi atvykusieji parsiveš žinių, tai gal visi Sąjungos nariai bus informuoti, kas buvo nutarta Suvažiavime.

Prezidiumo sudarymas

SAS Centro valdybos pirmininkas Saulius Girnius pasveikino atstovus ir kitus atvykusius į suvažiavimą. Jis pasiūlė prezidiumą, kurį visi priėmė. Tadas Klimas (dabar gyvenantis Cicero) ir Raimundas Sungaila (iš Toronto) buvo pirmininkai, o Dainora Juozapavičiūtė (iš Toronto) ir Ramunė Kubiliūtė (iš Chicagos) buvo sekretorės. Centro valdyba buvo nutarusi, kad vietoj rezoliucijų komiteto visi atstovai bendromis jėgomis sutartinai padarys nutarimus, diskutuos, ir t.t.

Centro valdybą 1976-77 m. sudarė: Saulius Girnius, Ofelija Barškėtytė, Grasilda Reinytė, Vida Naujalytė, Kęstutis Sušinskas, Jonas Juozevičius ir dvasios vadas kun. J. Šarauskas.

Dr. Vyganto paskaita

Dr. Vyganto paskaita, „Studentų ateitininkų perspektyvos ateičiai“, buvo labai įdomi. Pagal jį, vienintelė religinė organizacija,

SAS suvažiavimo prezidiumas: Dainora Juozapavičiūtė, Ramunė Kubiliūtė, Raimundas Sungaila ir Tadas Klimas.

tipologiškai panaši į mūsų ateitininkus, tai Newman Association Anglijoje. Jis mus ateitininkus taip apibūdino: Mūsų šūkis — Kristocentrinis. Mūsų principai ne bagažas, bet vertybių sistema. Mūsų organizacija pripažįsta absoliučias vertybes. Mūsų pripažinimas, tai, kad viskas galima, išskyrus nuodėmę. Pagal dr. Vygantą, JAV-bėse yra tendencija konformizmui. Jis mano, kad lietuvis per savo etnines plotmes gali iškilti iš konformizmo.

Centro Valdybos pranešimai

Centro valdybos iždininkas Jonas Juozevičius pranešė, kad iždas gerai laikosi, nors ne visos draugovės sumokėjusios nario mokestį.

Danutė Saliklytė painformavo, kokie yra ryšiai su užsienyje gyvenančiais ateitininkais. (Jos pranešimas atspausdintas šiame skyriuje. — Red.)

Grasilda Reinytė pranešė, kad „Gaudeamus" žada turėti viršelio konkursą. Ji taip pat ragino visus narius rašyti straipsnius ar eilėraščius laikraščiui.

SAS Centro valdybos pirmininkas Saulius Girnius apibūdino Centro valdybos darbus. Tie darbai skirstėsi į tokias sritis: bendri parengimai, ryšiai su draugovėmis, vidiniai reikalai ir ryšiai su kitomis ateitininkų sąjungomis. Saulius, atrodė, gana patenkintas Centro valdybos paruoštomis stovyklomis, kursais ir Sąjungos teigiamu atsiliepimų, tai yra jų dalyvavimu šiuose renginiuose.

Draugovių pranešimai

Po pietų išgirdome vysk. Vincento Brizgio atsiųstus sveikinimus ir linkėjimus mūsų suvažiavimui.

Po to sekė draugovių pranešimai, taip pat jų 1976-77 metų veikla ir įvykdyti planai.

Kristina Veselkaitė pranešė, kad **Detroito** studentų ateitininkų draugovė turėjo keturis susirinkimus. Jų nariai vadovauja jaunučių ir jaunių būreliams. Jų susirinkimuose buvo paskaitų apie pabaltiečių santykius, apie nepriklausomos Lietuvos politiką ir spaudą. Jie žada stiprinti studentų ateitininkų veiklą ir taip pat aktyviai dalyvauti Detroito visuomenės ruošiamuose parengimuose.

Bostono vardu Nijolė Ivaškaitė pranešė, kad jų veikla ribota. Pereitais metais, be susirinkimo su sendraugiais ir atstovų nusiuntimo į Kongresą, kitų susirinkimų nebuvo. Nors studentų ateitininkų yra, juos į draugovę suorganizuoti ir valdybą išrinkti sunku.

Toronte pereitais metais įvyko devyni susirinkimai, pranešė Raimundas Sungaila. Paskaitos ir diskusijos dažnai būna pačių narių, tai visi įtraukti į dalyvavimą susirinkimuose.

Clevelandas turėjo keturis susirinkimus. Tomas Palubinskas pranešė, kad draugovės 25 nariai pasiryžę sekančiais metais kas mėnesį susitikti. Jie planuoja suruošti rekolekcijas bendrai su skautais bei kitus parengimus.

Danutė Saliklytė iš **Chicagos** pranešė apie šių metų veiklą. Taip pat perskaitė pereitų metų pirmininkės Dainės Narutytės pranešimą.

Dainė truputį nusivylus draugovės narių stoka rimtesniuose parengimuose, kai tie nariai pasirodo pramoginiuose susirinkimuose. Tačiau ir tokių susirinkimų buvo nemažai.

New Yorkas atsiuntė laišką, kurio ištraukas perskaitė Saulius Girnius. Susidarė bendras vaizdas, kokia ten buvo veikla pereitais metais. Draugovė labai gražiai suruošė pavasarį įvykusį sąskrydį.

Rochesterio devyni draugovės nariai prisideda prie bendro lietuvių kolonijos, Jaunimo Centro pastatymo, bet taip pat šiais metais tepajėgė vieną kartą susirinkti.

Iš **Montrealio** mažai žinių, tik kad yra dešimt narių, o **Los Angeles** draugovė turėjo keturis susirinkimus pereitais metais.

Sauliaus nuomone, **Philadelphijos, Baltimorės** ir **Washingtono** ateitininkų pagrindinė veikla yra surišta su Jaunimo Sąjunga, o kaip draugovės jos neveikia.

Diskusijos

Gyvos diskusijos dėl Sauliaus Girniaus iškeltos minties: svarbu nuspręsti, kokia yra studentų ateitininkų misija, kas studentai ateitininkai yra ir kas jie turi būti.

Dr. Vyganto nuomone, studentai ateitininkai turėtų visiems parodyti, kad jie moka „ne tik rožančių bažnyčioje kalbėti, bet ir linksmai pašokti". Vieni siūlė, kad tai galima atlikti bendradarbiaujant su kitomis lietuviškomis jaunimo organizacijomis, o kiti sakė, kad, nors tai naudinga mažesnėse lietuvių kolonijose, neįmanoma Chicagoje.

Diskutavome ateitininkų principus: kaip krikščioniškumą galima paversti veikla. Reikia atsiminti, kad mes esame ne tik organizacija, bet ir turime atlikti ir tam tikrą misiją. Nutarėme, kad tą misiją reikia iš naujo susirasti. Reikia pažiūrėti į kiekvieną miestą, nutarti, kas „degina" jaunimą, kas jį domina. Ne tik apie religiją ir apie krikščioniškumo principą galvojame asmeniškai — verta ir kitus reikalus spręsti susirinkimuose.

Iškėlėm minčių, kurias gal verta diskutuoti susirinkimuose. Juk tokios diskusijos realios, jos gali pakeisti studento ateitininko gyvenimą. Jos vertingos tik tada, jeigu kas nors iš tų diskusijų ko nors pasisems. Kai kurios pasiūlytos temos:

— Lietuvių jaunimo reagavimas į lietuvius ir kaip ta pažiūra skiriasi nuo reagavimo į amerikiečių jaunimą (tos pačios lyties ir kitos).

— Kai kas pasiūlė, kad verta būtų padiskutuoti naujai pabėgusių iš Lietuvos klausimą — tai yra iš politiško ar kitokio taško.

— Gal aktualu būtų padiskutuoti, kodėl pagrindinis lietuvių kultūros išlaikymas, lietuvių kalbos mokėjimas yra toks silpnas.

— Būtų įdomu iš pasauliečių taško diskutuoti, kaip Bažnyčios nusistatymas gali paveikti kiekvieno kataliko gyvenimą: prieš jungtuviniai santykiai, gimdymo kontrolė ar kiti kontroversiniai klausimai.

— Buvo siūloma, kad kiekvienai draugovei būtų naudinga turėti krikščioniško atsinaujinimo savaitgalius.

— Kai kas galvojo, kad studentai ateitininkai gvildena tautiškumo klausimus, o reikėtų turėti teologinius kursus, o ypač, kad daug ateitininkų lanko valdžios gimnazijas ir universitetus. Jie lyg praranda ryšius su katalikiškumo pagrindais.

— Kai kurie manė, kad vertėtų susirinkimuose padiskutuoti „Ateities" straipsnius, panašiai, kaip prof. dr. Vygantas per savo paskaitą jais pasinaudojo.

Centro valdybos narys Kęstutis Sušinskas buvo parašęs savo išvadas apie studentų ateitininkų paruošiamąją programą. Po to vėl kilo gyvos diskusijos.

Pagal Kęstutį, ateitininkų vertybių skalėje mes ne labai aukštai vertiname ateitininkiškus principus. Jei nebūtų tos problemos, Centro valdyba neturėtų tokių rūpesčių. Jis mano, kad ateitininkai ir iš viso lietuviškas jaunimas yra išlepintas. Nieko nereikia pačiam savo prakaitu užsidirbti. Dėl to ateitininkų federacijoje yra paviršutiniškas ateitininko idealo supratimas. Įaugimas į organizaciją sudaro problemą.

Jo pasiūlymai studentams ateitininkams paruošti:

— Reikia bent 12 savaičių studentus ateitininkus paruošti. Nėra užtenkamai ilgas laikotarpis tuo rūpintis po Velykų iki vasaros pradžios.

— Kęstutis mano, kad reikia naujam studentui ateitininkui susipažinti su ateitininkų istorija ir jos žymiais asmenimis, skaitant *Prano Dovydaičio* monografiją, o ideologijos supratimui *Ateitininkų ideologiją* ir *Ateitininkų vadovą*.

Kęstučio išvada: niekas, kas yra ko verta, nėra lengvai uždirbta.

Dalyviai reagavo į šiuos pasiūlymus. Vieni manė, kad minėtos knygos per sunkiai ištisai skaitomos ir suprantamos. Jie siūlė straipsnius iš *Ateities*, toms paminėtoms knygoms organizuoti diskusinius būrelius, kurie tik kai kuriuos skyrius skaitytų. Kiti manė, gal mes norime sunkesnius kursus paruošti, kadangi

SAS STOVYKLA: FUKSŲ DIENA

Fuksai laukia savo likimo.

Senovy Arvydoby (Arvydas Žygas) ir Kunigaikštis Mirtautas (Petras Kisielius) palydimi tarnų atvažiuoja fuksų teisti.

mes patys per lengvai viską perėjome. Gal mums patiems reikia atsinaujinimo kursų.

Daugumas manė, kad mes negalime galvoti apie savo misijų veikimą, jei mes nežinome savo ideologijos.

Dr. Damušis buvo pakviestas paaiškinti, kaip Ateitininkų Federacijos Tarybos sudarytos komisijos gali padėti mūsų Sąjungai šiuo reikalu.

Jis aiškino, kad kiekvienai sąjungai yra komisija. Tų komisijų tikslas yra palengvinti vadovams ir globėjams, sudarant rėmus ir punktus. Studentų ateitininkų komisija ir jos pirmininkas Almis Kuolas pasiryžo apibrėžti, ko studentas nori pasiekti ir kokiu keliu. Komisijos dėmesys kreipiamas į kandidatų paruošimo ir susirinkimų problemų klausimus. Jie nori sužadinti skaitymą, iškelti vertybes. Dr. Damušis mano, kad iš visų komisijų sunkiausias komisijos darbas — tai studentų ateitininkų. Pagal jį, ateitininkų siekimas, tai vidinis sąmonėjimas ir jos pasireiškimas išoriniais veiksmais.

Centro valdybos rinkimai

Centro valdybos rinkimų problema po diskusijų tuo klausimu buvo išspręsta. Kadangi nė vienas miestas nenorėjo užimti visą Centro valdybos darbą, vykdomoji valdžia ir darbų paskirstymas taip išspręstas:

Centrinė valdžia lieka Chicagoje. Čia lieka iždas ryšiai su draugovėmis, aplinkraščiai. *Gaudeamus,* informacijos centras. Kitų darbų pasiskirstymas:

Detroito draugovė tvarkys vasaros stovyklą, Torontas pavasario kursus, Clevelandas

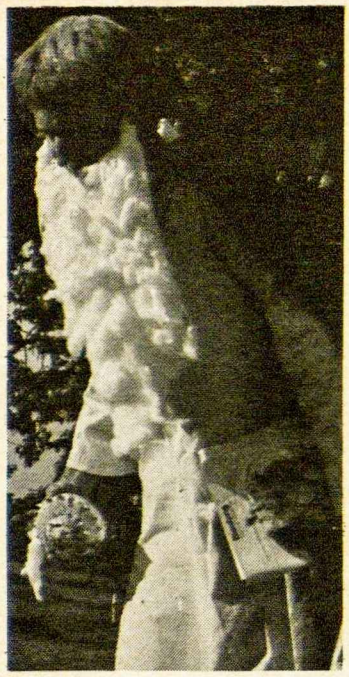

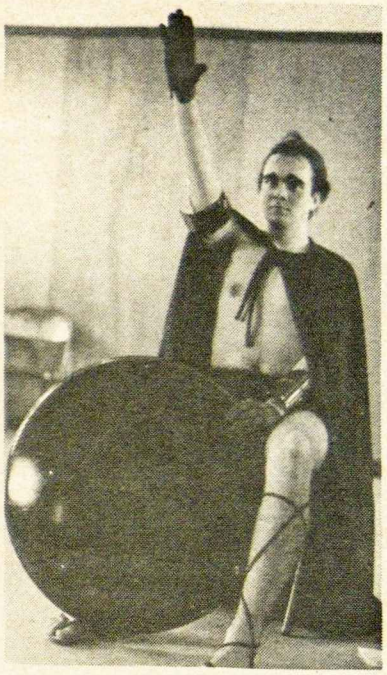

Senovy Arvydoby (Arvydas Žygas) išlipa iš karietos.

Kunigaikštis Mirtautas (Petras Kisielius) sveikina susirinkusius Žvaigždaičius (viešpačius).

Fuksas (vaizduojamas Sauliaus Čyvo) krenta negyvas palietęs Kunigaikštį Mirtautą.

palaikys ryšius su užsieniu, ir padės ruošti sekantį SAS suvažiavimą 1978 metais.

Užbaigimas

Šv. Mišiomis, atnašaujamomis SAS dvasios vado kun. J. Šarausko, baigėme 1977 metų SAS suvažiavimą. Kun. Šarausko pamokslas išryškino Dievo egzistavimą įvairiais būdais ir per įvairius žmones. Mes matome Dievą kituose žmonėse ir gamtoje.

Šeštadienį visi dalyvavome „Ateities" vakare Jaunimo centre. Suvažiavime jaučiamės šį tą padarę, bet svarbiau, norėtume pamatyti, ar visa tai įgyvendinsime savo draugovių veikloje. Tą pamatysime sekančių metų suvažiavime.

Ramunė Kubiliūtė

TRUMPAI

Ateitininkų Šalpos Fondas posėdžiavo spalio 27 d. dr. Šaulių namuose. Buvo svarstyta studentų stipendijų prašymai. **Toronto** bendros Ateitininkų Kūčios įvyko gruodžio 11 d. Prisikėlimo parapijos salėje.

Chicagos Ateitininkų šeimos Kūčios buvo suruoštos gruodžio 16 d. Jaunimo centre. Šv. Mišias laikė kun. dr. V. Rimšelis ir kun. dr. K. Trimakas.

MOKSLEIVIAI

Chicagos priemiesčių naujausios A. Stulginskio moksleivių kuopos antrajame susirinkime B. Žukauskas kalbėjo apie ateitininkijos pradžią Lietuvoje. Kuopai priklauso 17 narių. Dvasios vadu sutiko būti kun. A.

Chicagos Studentų Ateitininkų Draugovės valdyba: iždininkas Aloyzas Pakalniškis, pirmininkė Danutė Saliklytė, vicepirmininkas Domas Lapkus, Grasilda Reinytė, ir dvasios vadas kun. dr. K. Trimakas. Trūksta Ramunės Kubiliūtės, Alės Pabedinskaitės ir patarėjo Vyto Naručio.

Saulaitis, S.J., o globėjais dr. E. Žukauskienė ir E. Vasiliauskas. Valdybą sudaro: R. Žukauskaitė — pirmininkė, R. Kamantaitė — sekretorė ir D. Kamantaitė — iždininkė.

Clevelando moksleivių kuopa susirinko rugsėjo 18 d. Susirinkime kun. G. Kijauskas, S.J., aiškino apie knygas, spausdinamas Lietuvoje, kurios duoda netikrą rusų priespaudos vaizdą, R. Staniškytė kalbėjo apie ateitininkų įsikūrimą, ir stud. S. Čyvas paaiškino apie įvairius IX Ateitininkų Kongreso sprendimus. Susirinkimo paskutinis punktas — A. Kazlausko vaizdai iš Lietuvos.

Clevelando moksleivių susirinkime spalio 9 d. studentas T. Palubinskas kalbėjo tema „Kas yra pasaulėžiūra?" o P. Palūnas kalbėjo apie „Ateities" pradžią. Po to susirinkusieji rašė laiškus A. Žyprei, kuris yra kankinamas psichiatrinėje ligoninėje.

Cicero Ill. Vysk. Valančiaus kuopos moksleiviai per Kalėdas baigė „Ateities" ir kitos katalikiškos lietuviškos spaudos vajų. Surinko „Ateities" ir kitų prenumeratų.

Chicagos Dielininkaičio kuopos iškyla įvyko spalio 23 Beverly Shores, Ind.

Cicero vysk. M. Valančiaus kuopos nariai klausėsi paskaitos apie charizmatinį judėjimą Katalikų Bažnyčioje lapkričio 6 d. šv. Antano parapijos salėje. Paskaitą surengė lietuvių ir amerikiečių maldos būreliai.

Chicagos kun. A. Lipniūno moksleivių kuopos susirinkimas įvyko lapkričio 19 d. Jaunimo Centre. Stud. D. Saliklytė painformavo susirinkusius apie moksleivių Žiemos Kursus.

Cicero Valančiaus kuopos moksleiviai lapkričio 27 d. susirinko pas Laniauskus. Susirinkime kun. dr. K. Trimakas pakalbėjo apie krikščionišką atsinaujinimą.

Toronto kuopa suorganizavo moksleiviams rekolekcijas, kurios įvyko gruodžio 2-4 d. Gerojo Ganytojo vienuolyne, Sharon, Ont. Rekolekcijoms vadovavo ses. Ignė ir kun. A. Saulaitis, S.J.

Cicero Valančiaus kuopos adventinis susikaupimas įvyko gruodžio 3 d. šv. Antano parapijoje. Šv. Mišias atnašavo kun. dr. K. Trimakas. Kuopos nariai skaitė religinius skaitymus ir giedojo giesmes, pritariant J. Tautvilaitei gitara, R. Markelytei violončele ir Radvilaitei fleita.

STUDENTAI

Chicagos studentų draugovė susirinko gruodžio 10 d. Jaunimo Centre. Susirinkime buvo diskutuojama dabartinės Lietuvos padėtis. Gruodžio 16 jie surengė, talkininkaujant moksleiviams ir sendraugiams, Chicagos ateitininkų Kūčias.

SENDRAUGIAI

Toronto Ateitininkų tėvų komiteto naująją valdybą sudaro Z. Girdauskas, J. Stravinskas ir A. Stungurienė.

Clevelando Ateities klubas lapkričio 4 suruošė Vakaronę, kurioje paskaitininkas buvo dr. Rimvydas Šliažas, tema: Lietuva vokiečių poeto J. Bobrowskio kūryboje.

Chicagos skyriaus 1977-1978 m. valdybą sudaro: kun. J. Borevičius, S.J., dvasios vadas, inž. M. Šilkaitis pirmininkas, dr. J. Gliaudelis vicepirmininkas, A. Kleizienė sekretorė, inž. K. Pabedinskas iždininkas, ir A. Povilaitis ir dr. A. Šležas nariai.

Pasaulio Lietuvių Dienos

1978 m. birželio 28 - liepos 4 d. Toronte, Kanadoje, ruošiamos Pasaulio Lietuvių Dienos (PLD). PLD apima trys atskiri renginiai: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas, V-ji Kanados ir JAV Lietuvių Dainų Šventė ir Pasaulio Lietuvių Sportinės Žaidynės.

1978 m. sukanka 60 metų nuo Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo ir 40 metų nuo Tautinės Olimpiados Kaune. Pasaulio Lietuvių Dienos ir padės iškilmingai atšvęsti kiekvienam lietuviui taip brangias ir istorines sukaktis.

Nuo amžių lietuvis visada išliko lietuviu ir ryškiai savo būdu ir kultūra išsiskyrė iš kaimyninių tautų. Teisė turėti savitą valstybinę ir tautinę santvarką buvo laimima ir palaikoma sunkiomis kovomis. Kova už lietuvio teises pavergtoje tėvynėje ir šiandien didvyriškai tebevyksta. Lietuvis visais amžiais reikalavo savo teisių, bet lygiai jas pripažino ir kitiems. Pasaulio Lietuvių Dienos ir turėtų tapti galinga, gausia ir didinga demonstracija už lietuvio teises, už lietuvišką kultūrą ir tikėjimo laisvę pavergtoje tėvynėje. Todėl mes ir kviečiame visus lietuvius ruoštis į Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte, Kanadoje. Mes užtikriname Toronto lietuvių svetingumą.

Netenka nė minėti, kad PLD surištos su didelėmis išlaidomis. Todėl Pasaulio Lietuvių Dienų Organizacinis Komitetas ir skelbia Pasaulio Lietuvių Dienų vajų. Prašome ateiti į talką su aukomis, kai bendruomenės apylinkių sporto klubų, chorų vadovai į Tamstas kreipsis. Pasaulio Lietuvių Dienos turi parodyti saviems ir svetimiems, kad lietuviškasis solidarumas reiškiasi darbais ir auka.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra tikrasis ir nuolatinis ryšys, kuris jungia lietuvį su lietuviu. Tik tampri ir sava bendruomeninė dvasia gali laiduoti Pasaulio Lietuvių Dienų sėkmingumą. Ypač tėvai ir globėjai prašomi siųsti lietuviškąjį jaunimą, nes užmegzti ryšiai, pažintys bei lietuviška aplinkumą ves į šviesesnę ir lietuviškesnę ateitį.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba, Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo Organizacinis K-tas, V-sios Kanados ir JAV lietuvių Dainų Šventės Org. K-tas, Pasaulio Lietuvių Sportinių Žaidynių Organizacinis K-tas ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Valdyba.

Atsiųsta paminėti

Pranas Manelis. KRISTUS IR EUCHARISTIJA. Dievo veikla išganymo istorijoje. Krikščionis Gyvenime knygų serijos leidinys, nr. 15. 1977. 380 psl. Kaina 7.00 dol.

Feliksas Breimeris. SKAMBANTIS LAIKAS. Eilėraščiai. II papildyta laida. 1977. 69 psl.

Juozas Almis Jūragis. AKMENS IR PAUKŠČIO METAS. Eilėraščiai. Išleido Minties spaustuvė Belmore, Australijoje, 105 psl.

TĖVYNĖS SARGAS. Politikos ir socialinių mokslų žurnalas. 1977 m. 2 nr. Leidžia Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga.

MALDOS KALENDORIUS. 1978 m. Išleido Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa 32 psl.

ALp(LKA)1786
1978, Nr.2

90.725.402